

Miljøverndepartementet
Miljøvernminister: Børge Brende

KONGELIG RESOLUSJON

Ref.nr.: 20 02-4

Saksnr:

Dato: 21. Desember 2001

Kongelig resolusjon av 21.12.2001 om verneplan for Forollhogna med tilliggende dalfører med Forollhogna nasjonalpark, Budalen landskapsvernområde, Vangrøftdalen-Kjurrudalen landskapsvernområde, Londalen-Ørvilldalen landskapsvernområde, Ledalen landskapsvernområde m/plantelivsfredning, Øyungen landskapsvernområde, Magnilldalen-Busjødalen landskapsvernområde, Endalen landskapsvernområde og Forddalen landskapsvernområde i Rennebu, Midtre Gauldal, Holtålen og Røros kommuner i Sør-Trøndelag fylke, og i Tynset, Tolga og Os kommuner i Hedmark fylke.

FORSLAG

Miljøverndepartementet (MD) legger med dette frem forslag om verneplan for Forollhogna med tilliggende dalfører der det inngår en stor nasjonalpark med 8 tilliggende landskapsvernområder (ett med plantelivsfredning) etter naturvernloven (nvl). Forslaget er:

- **Forollhogna nasjonalpark** (1 061,9 km²), Rennebu, Midtre Gauldal, Holtålen, Tynset, Tolga og Os kommuner,
- **Budalen landskapsvernområde** (33,6 km²), Midtre Gauldal kommune,
- **Vangrøftdalen-Kjurrudalen landskapsvernområde** (125,9 km²), Os kommune,
- **Londalen-Ørvilldalen landskapsvernområde** (49,7 km²), Tolga kommune,
- **Ledalen landskapsvernområde m/plantelivsfredning** (26,2 km²), Holtålen kommune,
- **Øyungen landskapsvernområde** (72,1 km²), Holtålen og Røros kommuner,
- **Magnilldalen-Busjødalen landskapsvernområde** (77,8 km²), Tynset og Tolga kommuner,
- **Endalen landskapsvernområde** (35,6 km²), Midtre Gauldal kommune,
- **Forddalen landskapsvernområde** (30,9 km²), Midtre Gauldal og Holtålen kommuner.

Totalarealet er 1 513,7 km². Av dette ligger 788,6 km² i Sør-Trøndelag; resten i Hedmark. Forollhogna nasjonalpark vil bli den 19. i rekken av norske nasjonalparker på fastlandet.

VERNEVERDIER

Målet med verneplanen er å bevare et stort, sammenhengende og i det vesentlige uberørt fjellområde i Midt-Norge, med en naturtype som ikke er representert blant nåværende nasjonalparker. Videre er det et mål å ta vare på biologiske kvaliteter og et særpreget natur- og kulturlandskap i seterdalene som griper inn i det sentrale fjellområdet. De aktuelle områdene har meget høy naturlig produktivitet med et variert plante- og dyreliv. Her finnes blant annet landets mest produktive villreinstamme og flere truede dyrearter så som fjellrev.

Under verneplanprosessen er det utført registrerings- og sammenstillingsarbeid som har resultert i fagrapporter om flora/vegetasjon inkl beitemarkssopp, fugler og pattedyr, grusfore-

komster, kulturminner, kulturhistorie og kulturlandskap. Utredningene bekrefter at Forollhogna med tilliggende seterdaler inneholder nasjonale verneverdier.

ANDRE INTERESSER

Ved siden av miljøverdier knyttet til en rik natur- og kulturarv, er det i området interesser knyttet til jakt, fiske, bergverksdrift, utmarksbeite, hogst og aktiv seterdrift m. m. Innenfor planområdet drives tradisjonelt utmarksbeite med sau og storfe, jakt på rein, elg og småvilt, garn- og stangfiske. Deler av løvskogen utnyttes som vedressurs og i flere av seterdalene er det aktiv setring og grasproduksjon. I nord-østre deler av planområdet berører verneforslaget noe produktiv barskog. I østre deler av planområdet er det kartlagt en malmåre. Under verneplanprosessen er det utarbeidet rapporter som dokumenterer omfanget av brukerinteresser, bebyggelse og dyrkingsparseller m.m.

SAKSBEHANDLING

I NOU 1986:13 *Ny landsplan for nasjonalparker* fremmet Statens Naturvernråd i 1986 forslag om å opprette en nasjonalpark som omfattet Gauldalsvidda i Sør-Trøndelag med tilstøtende deler av Hedmark. Dette utløste etablering av en samarbeidsgruppe, "Forelhogna-utvalget", bestående av ordførerne fra berørte kommuner. Utvalget la fram rapporter om naturforhold, brukerinteresser og utformet forslag til vernebestemmelser. Materialet har vært viktig for det senere arbeid med verneforslaget. I 1992 la Regjeringen fram St. meld. nr 62 (1991-92): *Ny landsplan for nasjonalparker og andre større verneområder* med forslag om vern av Gauldalsvidda/Forollhogna som nasjonalpark kombinert med landskapsvernområder i seterdalene inn mot selve fjellområdet.

I mai 1993 ba Direktoratet for naturforvaltning (DN) fylkesmennene om å starte arbeidet ved å fastsette "foreløpige planområdegrenser" (arbeidsgrenser). I mars 1994 sendte fylkesmennene i Hedmark og Sør-Trøndelag formell melding om igangsetting av planarbeidet til alle grunneiere og bruksberettigede innenfor arbeidsgrensene til Forollhogna/Gauldalsvidda. Det ble samtidig avholdt åpne informasjonsmøter i kommunene som ble berørt av forslaget.

På bakgrunn av faglige registreringer, befaringer og arbeid i lokale referansegrupper utarbeidet fylkesmennene et konkret forslag til opprettelse av Forelhogna/Gauldalsvidda nasjonalpark med tilgrensende landskapsvernområder. Verneforslaget, som ble utarbeidet i nært samarbeid mellom fylkesmennene, ble etter faglig godkjenning i DN sendt på bred lokal høring i april 1996. Fylkesmannen i Hedmark mottok i alt 50 uttalelser til forslaget, Fylkesmannen i Sør-Trøndelag mottok 73 uttalelser.

Etter behandling av lokale høringsuttalelser utarbeidet fylkesmennene et anbefalt verneforslag som ble oversendt DN for sentral behandling i november 1997. Supplert med DN's kommentarer ble verneforslaget sendt ut på sentral høring desember 1998.

I oktober 1998 avholdt DN et møte med ordførere fra berørte kommuner og representanter fra fylkesmennenes miljøvern-avdelinger. Her orienterte DN om sin foreløpige vurdering av verneforslaget og videre saksgang. Det ble bedt om innspill på aktuelle forvaltningsmodeller for de foreslåtte verneområdene.

På bakgrunn av dette ble det opprettet et arbeidsutvalg for videre utredning av forslag til forvaltningsmodeller. Arbeidsutvalget, ledet av ordfører Lars Buttingsrud i Tolga, la frem sin sluttrapport for DN i møte november 1999. Arbeidsutvalgets prioriterte forslag dannet grunnlaget for senere tilrådninger fra DN.

I forbindelse med sluttbehandlingen av vernesaken ble det avholdt en befaring i Os kommune oktober 2000 og et møte med Nærings- og handelsdepartementet (NHD), Norges Geologiske

Undersøkelser (NGU) og Bergvesenet desember 2000. I møte januar 2001 ble berørte kommuner orientert om innholdet i DN's foreløpige tilrådning til MD.

Etter gjennomgang av alle høringsmerknader til verneforslaget, har DN utarbeidet sin tilrådning om vern som ble oversendt MD september 2001.

SENTRALE ENDRINGER UNDER PLANPROSESSEN

Etter lokale høringsmerknader er det foreslått en grensejustering som imøtekommer ønske om skogsdrift. I tillegg er det fra Fylkesmannen signalisert positiv holdning til bygging av traktorvei for uttak av virke i ett aktuelt skogområde innenfor Øyungen landskapsvernområde.

Etter lokale høringsuttalelser har Fylkesmannen i Hedmark anbefalt at formuleringen "skapt gjennom aktiv jordbruksdrift" innarbeides i formålsparagrafen i verneforskriftene for Londa-len-Ørvilldalen og Vangrøftdalen-Kjurrudalen landskapsvernområder. DN aksepterer at det i disse to områdene er ønskelig å presisere at bevaring av deler av det biologiske mangfoldet i seterdalene er avhengig av fortsatt aktiv jordbruksdrift.

I Os kommune (Vangrøftdalen-Kjurrudalen landskapsvernområde) omfatter verneforslaget en forekomst av hvit granitt som kan ha kommersiell interesse. For å muliggjøre utnytting av forekomsten har DN etter initiativ fra Os kommune foretatt en grenseendring som innebærer at et eventuelt framtidig dagbrudd blir liggende utenfor landskapsvernområdet.

I sør-østre deler av vernekomplekset er det kartlagt en malmåre som kan ha fremtidig kommersiell interesse. På bakgrunn av høringsmerknader fra NHD m.fl. tilrår DN at det åpnes for at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til prøveboring og nødvendig etablering av luftsjakter innenfor grensene av foreslått nasjonalpark. Forskriftsendringen anbefales under forutsetning av at eventuell drift foregår underjordisk med uttaksted lokalisert utenfor verneområdene.

Parallelt med verneplanprosessen har Statens navnekon-sulenter utredet skrivemåten av stedsnavn i området. Statens kartverk har gjort vedtak om skrivemåten Forollhogna, Forddalen og Henddalen¹. Midtre Gauldal kommune påklaget vedtaket om Forollhogna til Klagenemnda for stedsnavnsaker. Klagen ble ikke tatt til følge. Offentlige organer er etter lov om stadnamn forpliktet til å bruke vedtatt skrivemåte og dette er gjort i forslag til verneforskrifter.

I Innst. O.nr.64 (1995-96), *om lov om statlig naturoppsyn*, ba Stortinget regjeringen iverksette forsøk med ulike modeller for lokal medvirkning i bl.a. Gauldalsvidda/Forollhogna. Ved DN's brev av 26.10.98 er det åpnet for at kommuner kan søke om å overta forvaltningsansvar for verneområder opprettet i medhold av nvl. Ordningen omfatter naturreservater og landskapsvernområder. Under planprosessen er derfor forutsetningen for plassering av forvaltningsmyndighet endret.

ØKONOMISKE OG ADMINISTRATIVE KONSEKVENSER

Direktoratet for naturforvaltning har myndighet til å fastsette forvaltningsmyndighet for verneområder i Norge. DN foreslår å overføre formell myndighet for verneforskriftene i landskapsvernområdene til de åtte kommunene. DN vil som forsøksordning, i en prøveperiode på fem år, tilby kommunene forvaltningsmyndighet for nasjonalparken.

Miljøverndepartementet støtter dette. Utgifter til vern og forvaltning av området blir dekket innenfor eksisterende budsjettammer.

GENERELLE MERKNADER TIL HØRINGSUTTALELSENE

Ved lokal og sentral høring fikk 1597 høringsinstanser tilsendt verneplanen. Av disse sendte

¹ Verneforslaget midlertidig tatt ut av planen for ny vurdering.

151 skriftlig svar med merknader til planen.

Foruten departementene m/underliggende etater, grunneiere, rettighetshavere, berørte kommuner og fylkesinstanser, har følgende lokale og sentrale instanser hatt verneplanen til uttalelse:

Sametinget, Reindriftsadministrasjonen, Kommunenes sentralforbund, Forsvarets overkommando, Forsvarets bygningstjeneste, Statens Kartverk, Bergvesenet, Norges Geologiske Undersøkelser, NSB hovedadministrasjon, Luftfartsverket, Statkraft SF, Statnett SF, Statskog, Statens Naturforvaltningsråd, Statens kulturminneråd, Norges Bondelag, Norges Skogeierforbund, Norsk Bonde- og Småbrukarlag, Norskog, Norges Fjellstyresamband, Norske Reindriftsamers landsforbund, Norske Samers Riksforbund, Samenes landsforbund, SAS Norge, Braathens ASA, Widerøes Flyveselskap, Norsk Aeroklubb, Norges Naturvernforbund, Norges Jeger- og Fiskerforbund, Norsk Botanisk Forening, Norsk Orkideforening, Norsk Ornitologisk Forening, Norsk Zoologisk Forening, Verdens Naturfond, FORF- Frivillige organisasjoners redningsfaglige forum, Den Norske Turistforening, Friluftslivets fellesorganisasjon, Friluftsrådenes Landsforbund, Norsk Geologiråd, Norges Idrettsforbund, Prosessindustriens landsforbund, Fortidsminneforeningen, KORG Kulturvernets fellesorganisasjon, NORTRA, Foreningen våre rovdyr, Fremtiden i våre hender, Greenpeace Norge, Miljøstiftelsen Bellona, Natur og Ungdom, Norges Miljøvernforbund, Norges Velforbund, Norsk Allmeningsforbund, Norsk limnologforening, Villreinrådet i Norge, Norsk Biologiforening, Energiforsynings fellesorganisasjon, Selskapet for Norges Vel, Utmarkskommunenes sammenslutning, NISK, JORDFORSK, Norsk Institutt for Vannforskning, Stiftelsen for naturforskning og kulturminneforskning, Universitetet i Oslo, NTNU, NLH, Samisk Kultuminnevern, Glommens og Laagens Brukseierforening, Forsvarets Bygningstjeneste, Region Østlandet, Hedmark Energi AS, Statens Vegvesen Hedmark, Glommen skogeierforening, Hedmark Bondelag, Hedmark Bonde- og Småbrukerlag, Hedmark JFF, Naturvernforbundet i Hedmark, Norsk Ornitologisk Forening avd. Hedmark, Utmarkslaget i Hedmark, Dalsbygda Skytterlag, I.L. Nansen, Os JFF, Såttåhaugen grunneierlag, Øvre Vangrøftdalen grunneierlag, Østgård Utmarkslag, Dalsbygda jaktlag, Sætersjøen fiskeforening, Dalsbygda fiskeforening, Vangrøfta fiskeforening, Fjellsjøen fiskeforening, Forelsjøen fiskeforening, Kløftåsen/Falken/Mastukåsa havnelag, Rabblia/Storvollia havnelag, Åslia/Storbekkdalen havnelag, Berg havnelag, Dalsbygda hjemmehavnelag, Kjurrudalen havnelag, Østgård utmarkslag, Dalsbygda bondelag, Os bondelag, Os bonde- og småbrukerlag, Os sau- og geitavelslag, Os skogeierlag, Dalsbygda skole, Dalsbygda sankelag, Kjurrudalen felleseter, Langryåsen felleseter, Brattåsen sameieskog, Breen-Nordvang-Berg sameie, Vangrøftdalen seterveianlegg, Kjurrudalveien, Setersjøveien, Langsveien, Nordervollveien, Olveien, Joteggen fordyrkningslag, Tolga Granitt A/S, Langsetra Fellesbeite, Ryseteraasen Fellesbeite, Gjerenga beite- og fordyrkningslag, Ulvåsrya fordyrkningslag, Vingelen Sameie, Magnhildsjøan Setersameie, A/S Brathøa Sauhavnelag, Gjera- og Busjødalen Sauhavnelag, Langsetrene og Ryseteråsen havnelag, Øvre Londalen havnelag, Lien og Lonsjølien havnelag, Berget havnelag, Ørvildalen havnelag, Røslia og Vangsåsen havnelag, Langsfjelltrakten havnelag, Vingelen Utmarkslag, Tolga Utmarkslag, Vingelen Bondelag, Tolga Bondelag, Tolga Bonde- og Småbrukerlag, Grøntjønnan sameie, Flatfjellet sameie, Eidsfjellet Sameie, Magnildalen Utmarkslag, Kvikne Utmarksråd, Kvikne Fjellstyre, Kvikne Østre Statsallmenning, Sør-Trøndelag Skogselskap, Sør-Trøndelag Bondelag, Sør-Trøndelag bonde- og småbrukarlag, Sør-Trøndelag skogeierforening, Universitetet i Trondheim, Senter for Miljø og Utvikling, Natur og Ungdom, Trøndelag, Norsk Botanisk Forening, Trøndelag, Norsk Ornitologisk Forening, avd Sør-Trøndelag, Naturvernforbundet i Sør-Trøndelag, Vegkontoret i Sør-Trøndelag, Televerket, Trondheim teleområde, Sør-Trøndelag Kraftselskap, Sør-Trøndelag fylkeslag av NJFF, Statskog, Sør-Trøndelag/Møre forvaltning, Eidet bonde- og småbrukarlag, Haltdal s. statsallmenning, Haltdalen bonde- og småbrukarlag, Haltdalen bondelag, Haltdalen fjellstyre, Haltdalen jeger- og fiskeforening, Haltdalen sau- og geitagslag, Hesjedal statsallmenning, Hessdalen bonde- og småbrukerlag, Holtålen naturvern, Holtålen skogeierlag, Holtålen snøscooterklubb, Husmåssida beitelag, Namco A/S, Røros reiselivslag, Samarbeidsutvalget for jordbruksfagлага i Holtålen,

Vegstyret Jenshaugen-Hesjøen, Vegstyret Vårhus-Øyungen, Vegstyret Jenshaugen-Øyungen, Øyungen hytteeierforening, Ålen bondelag, Ålen fjellstyre, Ålen jeger- og fiskeforening, Ålen Røde Kors, Ålen sau- og geitlagslag, Bulia saubeitelag, Finnfjellet saubeitelag, Hauasetra Grunneierlag, Nåvdalen saubeitelag, Rennebu Austre Grunneierlag, Rennebu bonde- og småbrukerlag, Rennebu bondelag, Rennebu Jeger- og fiskeforening, Rennebu skogeierlag, Stat-skog, Sør-Trøndelag/Møre forvaltning, Televerket Trøndelag distrikt, Undals Verk AS, Os skogeierforening, Røros bondekvinne-lag, Røros Bondelag, Røros fjellstyre, Røros naturvern-lag, Bjerkli grunneierlag, Bjørgan seter-vei, Budal allmenningstyre, Budal bonde- og småbrukerlag, Budal bondekvinne-lag, Budal bondelag, Budal fjellstyre, Budal Jakt- og fiskerlag, Budal museumslag, Budal og Singsås sau-lagslag, Budal skogeierlag, Budal snøscooterklubb, Dragås Søndre allmenningstyre, Endal allmenningstyre, Endal og Svardal grunneierlag, Endal seter-vei, Fordalen Vestre utmarkslag, Fordalen Østre grunneierlag, Forelhogna vill-reinområde, Gorsetsetra sambeitelag, Hetling/Høen Jaktvald, Håkkådal seter-vei nedre, Håkkådal seter-vei øvre, Håkkådal beitelag, Kjønnås grunneierlag, Krigsvoll/Bakken jaktvald, Nekjådal allmenningstyre, Nyådalen Jaktvald, Rommundhaugen Jaktvald, Samarbeidsorganet for Forelhogna, Sammenslutningen av Aktive seterbrukere, Seterlia Sambeitelag, Seterveien Budalsøy-Grytdalsvoll, Seterveien Jelan-Mosvollene, Seterveien Wolden-Nekjådal, Singsås bonde- og småbrukerlag, Singsås bondekvinne-lag, Singsås bondelag, Singsås fjellstyre, Singsås Jakt- og fiskeforening, Singsås og Budal sau-vokterlag, Singsås skogeierlag, Singsås snøscooterklubb, Soknedal allmenningstyre, Soknedal bonde- og småbrukerlag, Soknedal bondekvinne-lag, Soknedal bondelag, Soknedal grunneierlag 2, Soknedal grunneierlag 3, Soknedal grunneierlag 4, Soknedal hesteavlslag, Soknedal Jeger- og fiskeforening, Soknedal sauavlslag, Soknedal skogeierlag, Soknedal snøscooterklubb og Storø grunneierlag, Tågå Jaktvald.

Av de som har svart har følgende høringsinstanser ingen eller mindre vesentlige merknader, eller gir positiv tilslutning til verneforslaget:

Villreinnemnda for Forelhogna, Kraftlaget Opplandskraft, Hedmark Energi AS, Statens vegvesen, Sør-Trøndelag vegkontor, tre grunneiere i Holtålen, Midtre Gauldal Venstre, en grunneier i Midtre Gauldal, Statens Vegvesen, Hedmark vegkontor, Glommen og Laagens Brukseierforening, Nord-Østerdal Kraftlag, Samferdselsdepartementet, Kommunal- og regionaldepartementet, Kulturdepartementet, Statnett, Statens kulturminneråd, Forsvarets Bygningstjeneste, Region Østlandet, Forsvarets bygningstjeneste, avdeling Trondheim, Norges vassdrags- og energiverk, NTNU, zoologisk institutt og NTNU, Vitenskapsmuseet.

Merknader vedrørende navn på nasjonalparken, og skrivemåte for stedsnavn, er ikke sitert. Høringsinstansene slutter seg enstemmig til navneforslaget Forollhogna nasjonalpark. Skrivemåte på stedsnavn bør ikke fravike offisiell skrivemåte vedtatt av Statens Kartverk, og er derfor ikke videre behandlet i verneplanprosessen.

Merknader til planprosessen:

Bergvesenet etterspør konsekvensutredning av verneforslaget da dette er større enn 500 km². Samisk kulturminneråd understreker behovet for å fremskaffe mer dokumentasjon av samiske kulturminner som grunnlag for forvaltning av kulturminnene i nasjonalparken.

Kulturdepartementet (KD) anbefaler at museenes kompetanse involveres i verne-, skjøtsels- og informasjonsarbeid.

Norsk Ornitologisk Forening (NOF) viser til at ingen naturvernorganisasjoner har vært invitert til å delta tidlig i verneplanprosessen og mener at de lokale referansegruppene burde vært bredere sammensatt.

Dalsbygda utmarksråd mener at grunnlagsdokumentene om brukerinteresser bør suppleres med en ressurskartlegging for å vise hvilket betydelig utviklingspotensial Vangrøftdalen-Kjurrudalen har, og hvilke konsekvenser et vern vil få for verneverdier og næringsliv.

Direktoratet for naturforvaltning viser til at flere lokale organisasjoner umiddelbart etter kunngjøring om oppstart (01.01.1994) anmodet om at det ble iverksatt konsekvensutredning av verneforslaget. Spørsmålet om konsekvensutredning ble avgjort av MD i brev av 26.10.1995. Konklusjonen ble at det ordinære høringsmateriale, supplert med nærmere spesifiserte opplysninger om de berørte skogeiendommene, var tilstrekkelig for å ta stilling til konsekvensene av verneforslaget. Kravet om særskilt konsekvensutredning ble derfor avvist..

Videre påpeker DN at eksisterende kunnskapsgrunnlag og tilgjengelig kompetanse samt behov for supplement, vil bli vurdert i forbindelse med utarbeidelse av forvaltningsplaner.

DN viser til at hensikten med opprettelse av lokale referansegrupper er å få god dialog mellom kommune-, grunneier-, bruker- og verneinteresser, slik at evt. konflikter kan løses tidlig i planprosessen. DN understreker at lokalkunnskapen som lokale organisasjoner har, er et nyttig bidrag i verneprosesser. DN påpeker at det gjennom hele verneplanprosessen har vært invitert til debatt og innspill gjennom folkemøter, høringer og kommunenes øvrige representasjon.

DN mener at foreliggende dokumentasjon av brukerinteresser, ressursgrunnlag og planlagt bruk (sammenstilt bl.a. av berørte kommuner) har vært tilstrekkelig grunnlag for utarbeidelse av verneforslaget. Utredning av potensiell fremtidig næringsutvikling i seterdalene anses å ligge utenfor miljøvernmyndighetenes ansvarsområde. DN viser for øvrig til at det er gjennomført en åpen planprosess hvor næringsinteressene er invitert til å fremme sitt syn.

Miljøverndepartementet slutter seg til DN's vurderinger og konklusjoner.

Merknader til verneform:

Et flertall av lokale høringsuttalelser og bl.a. Hedmark fylkeslandbruksstyre, Hedmark Bondelag, Dalsbygda utmarksråd, Budal fjellstyre, Hedmark Bonde- og småbrukarlag Sør-Trøndelag fylkeslandbruksstyre, Norges Bondelag (NB), Sør-Trøndelag bondelag, Norsk bonde- og småbrukarlag (NBS), Norges Fjellstyresamband (NFS), Glommen Skogeierforening, Såttåhaugen Grunneierlag, Kjurrudalen Havnelag, Arbeidsutvalget og nasjonalparkutvalget i Forelhogna villreinområde og Os kommune vurderer plan- og bygningsloven (pbl) i kombinasjon med særlov som tilstrekkelig - og bedre egnet enn nvl - for å ivareta verneverdiene i seterdalene.

Holtålen naturvern anser pbl som uegnet for å ivareta natur- og kulturkvaliteter i området. Nasjonalparkutvalget for Forelhogna villreinområde / Arbeidsutvalget for Forelhogna villreinområde, Os kommune, Hedmark Bonde- og småbrukarlag og Grunneierne i Vingelen viser til at ferdselen ikke må øke i beite- og villreinområdet og ber om at landskapsvernområde vurderes som verneform i stedet for nasjonalpark.

Sør-Trøndelag fylkeskommune mener fylkesmannens forslag til verneforskrift og forvaltningsplan, for nasjonalpark med tilgrensende landskapsvernområder, vil bidra til å ivareta en verdifull ressurs for ettertiden.

Hedmark fylkeskommune, Fylkesutvalget støtter forslaget om opprettelse av nasjonalpark og er enig i opprettelsen av de tre landskapsvernområdene i Hedmark forutsatt lokal forvaltning. Hedmark fylkeslandbruksstyre er enig i forslaget om å opprette nasjonalpark i Forollhogna. Holtålen kommune, Sør-Trøndelag skogeierforening, Holtålen skogeierlag og en grunneier i Holtålen foreslår alternativt at skogområdet i Øggdalen, Øyungen landskapsvernområde, vernes som naturreservat slik at grunneiere og rettighetshavere som berøres av vern får tilfredsstillende erstatning for tap.

Rettighetshavere i Holtålen og Norges naturvernforbund (NNV) mener at Ledalen, med unntak av setervollene, må få status som nasjonalpark for å hindre en utvikling som kan være til skade for blant annet storfuglbestanden.

Midtre Gauldal kommune og Singsås fjellstyre foreslår at Statskog lager en egen flerbruksplan for den skogkledde delen av Kvenlia i Henddalen og at restarealet tas ut av verneplanen.

Fylkesmannen i Hedmark og Fylkesmannen i Sør-Trøndelag merker seg at mange av høringsinstansene går i mot opprettelse av landskapsvernområder i seterdalene som griper inn i fjellområdet. Fylkesmennene påpeker at landskapsvernområde er den mildeste verneformen med hjemmel i nvl og at hovedformålet er å ta vare på landskapets art og karakter. Kun tiltak som vesentlig kan endre disse forholdene vil forbys gjennom verneforskriften. Verneformen tilsier at tradisjonell bruk i hovedsak vil kunne fortsette som før og at restriksjonsnivået ikke skiller seg vesentlig fra det tiltakshaver møter gjennom pbl og annen særlovgivning. Den vesentlige forskjellen mellom vern etter nvl, og forvaltning gjennom annet lovverk, ligger i tidsperspektivet. I et landskapsvernområde tar man ansvar for å sikre verdiene for all framtid. Annet lovverk gir ikke tilsvarende langsiktige forpliktelse mht til å ta vare på verdiene. Med bakgrunn i dokumenterte verneverdier knyttet til de aktuelle områdene foreslår fylkesmennene landskapsvernområde som verneform.

Noen høringsinstanser ber om landskapsvernområde som verneform for området som er foreslått vernet som nasjonalpark. Fylkesmennene viser til forarbeidene som ligger til grunn for Stortingets behandling, samt øvrige overordnede føringer om gjennomføring av verneplanen. Vurderinger av størrelsen på fjellområdet, graden av uberørthet, naturtypen, landskapskvalitetene og den naturlige produktiviteten har gitt grunnlaget for sentrale myndigheters tilråding om vern av området som nasjonalpark. Fylkesmennene vektlegger i tillegg at området omfatter deler av seks kommuner i to fylker og anbefaler nasjonalpark som verneform.

Fylkesmannen i Hedmark mener at den aktuelle fjelleiendommen i Os ikke skiller seg vesentlig fra omkringliggende arealer og anser området som en sentral og naturlig del av høyfjellsområdet i nasjonalparkforslaget. På dette grunnlaget foreslås nasjonalpark som verneform.

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag mener at hensynet til drift med sau og ungfø, med behov for tilsyn og transport, tilsier at landskapsvernområde er den mest hensiktsmessige verneformen i Ledalen. Videre vises det til store verneverdier knyttet til spesielle plantesamfunn i området. For å verne om floraen med spesiell vekt på høgstaude-fjellbjørkeskog og de ulike utforminger av gammel kontinuitetsskog av gran og furu foreslår Fylkesmannen at området Ledalen vernes som landskapsvernområde m/plantelivsfredning. Vedrørende spørsmålet om verneform i Øggdalen uttaler Fylkesmannen at erstatningsspørsmålet alene ikke er tilstrekkelig grunnlag for å velge naturreservat. Fylkesmannen anbefaler vern som landskapsvernområde.

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag uttaler at verneverdiene i Henddalen² særlig er knyttet til skogforekomster og kulturhistoriske verdier. Innenfor foreslått område er det bl.a. ønskelig å bevare en rekke gamle høyløyer. De mest verneverdige skogforekomstene er i all hovedsak tørt og næringsfattig furuskog med innslag av gran i fuktigere partier. Skogtypen er svært sjelden innenfor verneområdet og relativt sjelden i Gauldalsregionen. Området er blant de beste storfugllokalitetene i Sør-Trøndelags del av Forollhogna-området. Fylkesmannen viser til at verneverdiene tilsier vern etter nvl. Hensynet til mulighetene for vinterferdsel langs etablert scootertrase og mulighet for gjenopptagelse av jordbruksvirksomhet gjør at Fylkesmannen anbefaler landskapsvern med plantelivsfredning som verneform. Fylkesmannen viser til at Singsås søndre statsallmenning er en overskuddallmenning³ slik at verneforslaget ikke bør få konsekvenser for bruksberettigedes mulighet til fortsatt uttak av trevirke.

LD ber om at verneformen naturreservat benyttes for Henddalen.

NTNU, zoologisk institutt, NTNU, Vitenskapsmuseet og NNV mener at liten kulturpåvirkning og betydelige verneverdier tilsier at Henddalen bør få status som nasjonalpark.

² Verneforslaget midlertidig tatt ut av planen for ny vurdering

³ en allmenning hvor bruksberettigede tar ut mindre virke enn tilveksten

Direktoratet for naturforvaltning merker seg at flertallet av lokale høringsuttalelser vurderer pbl i kombinasjon med særlov som tilstrekkelig for å sikre verneverdiene i seterdalene. Synspunktet bygger på oppfatningen av at landskapsvernområdene vil være til hinder for eventuell næringsutvikling i fjelldalene.

DN viser til at nvl har som formål å gi områder med nasjonale verneverdier hensiktsmessig beskyttelse mot inngrep som kan true naturmiljøet eller endre landskapets art og karakter. Med hjemmel i nvl kan det utformes verneforskrifter med bestemmelser som sikrer en langsiktig og bærekraftig forvaltning av eksisterende verneverdier.

Legges seterdalene ut som landskapsvernområde, vil forvaltningsmyndigheten med hjemmel i nvl få nødvendig styringsmulighet for ivaretagelse av biologiske verneverdier i et sammenhengende område som omfatter både høyfjell og dalområder. Forvaltning etter pbl gir også styringsmulighet, men ikke tilsvarende sikkerhet for at den benyttes i et langsiktig perspektiv.

DN legger fylkemennenes vurdering til grunn og tilrår nasjonalpark som verneform i kjerneområdet og landskapsvernområde som verneform i seterdalene. Vedrørende Henddalen og Ledalen legger DN fylkesmannens vurdering av verne- og brukerinteresser til grunn, og tilrår vern som landskapsvernområde med plantelivsfredning for å ivareta viktig verneverdier.

Miljøverndepartementet vil bemerke: I Henddalen er skogen av spesiell verdi som skogtype, for landskapsbildet og som biotop for storfugl. Skogforekomsten må i dag karakteriseres som kontinuitetsskog til tross for funn av bl.a. tjære- og kullmiler som vitner om tidligere tiders utnyttelse av skogen. Samlet er ivaretagelse av disse verneverdiene ikke forenlig med rasjonell og økonomisk skogsdrift. Det kan etter MDs oppfatning reises tvil om det er samsvar mellom verneformål og foreslått verneform. Departementet har etter anmodning fra LD og etter en samlet vurdering kommet til at verneforslaget sendes tilbake til Direktoratet for naturforvaltning for ny vurdering og gjennomgang. Departementet slutter seg for øvrig til direktoratets vurderinger og konklusjoner.

Merknader til avgrensning:

Olje- og energidepartementet (OED) og Norges vassdrags- og energiverk (NVE) fastslår at ingen Samla Plan vannkraftprosjekter i kategori 1 kommer i konflikt med verneforslaget. LD, NBS og NB savner en begrunnelse for hvorfor arealet er utvidet i forhold til anslag i nasjonalparkmeldingen.

NINA/NIKU Stiftelsen for naturforskning og kulturminneforskning viser til at reinen er avhengig av inngrepsfrie buffersoner rundt beiteområdene og hevder at det hadde vært ønskelig med etablering av landskapsvernområder som også omfattet fjellområdene over bjørkeskog-grensa mot sør-vest i Kvikne, samt områdene mellom Budalen og Forddalen.

Sør-Trøndelag skogeierforening foreslår grensejusteringer slik at 6.900 da produktiv skog tas ut av verneforslaget. Foreningen mener subsidiært at produktiv skog som tas med i nasjonalparkplanen bør trekkes fra kvoten for barskogvern i fylket.

Holtålen snøscooterklubb gir uttrykk for at grensene for verneområdet bør trekkes vekk fra seterdalene og hytteområder som er i bruk.

Tre grunneiere i Holtålen påpeker at avgrensingen av verneområdene ikke bør innskrenkes og at malmbærende områder bør omfattes av verneområdet.

Direktoratet for naturforvaltning viser til at Stortinget gjennom Innst.S. nr 124 (1992-93) ikke gjorde vedtak om enkeltområder i nasjonalparkmeldingen, men vedtok at landsplanen skulle videreføres og at arbeidet med verneplaner for enkeltområder skulle iverksettes. Komiteen viste til at avgrensingen av hvert enkelt område måtte avklares i den videre verneplanprosessen. Arealtallene i nasjonalparkmeldingen er å betrakte som grove anslag basert på kjent materiale før 1985. Verneplanprosessen har i sammenheng med lokalt og regionalt utredningsarbeid fremskaffet nye faglige registreringer som har gitt grunnlag for endret arealomfang. I de

fleste tilfeller har opprinnelige arealanslag i meldingen vist seg å være større enn arealet som har fått vernestatus. For angjeldende plan har det motsatte vært tilfelle. DN mener at arbeidet med og innstillingen til verneforslag for Forollhogna er utarbeidet innenfor det rammer og retningslinjer Stortinget har lagt til grunn ved behandling av nasjonalparkmeldingen.

DN mener at skogarealene i verneplanen representerer viktige elementer i et helhetlig verneområde. Den aktuelle skogen omfattes av landskapsvernområde, og i Øggdalsområdet er det lagt til rette for skogsdrift i henhold til spesielle retningslinjer. Med dette er det tatt hensyn til brukerinteressene for å redusere konsekvensene av vernet. DN anser en ytterligere beskjæring som en vesentlig forringelse av verneplanen. I forbindelse med verneplan for barskog ble både tidligere vernede områder og områder aktuelle i nasjonalparkplanen vurdert og klassifisert. Områdene med produktiv skog som inngår i foreliggende verneplan ble ikke prioritert etter vurdering opp mot kriteriene for verneplan barskog, og vil derfor ikke belastes arealrammen.

Miljøverndepartementet slutter seg til direktoratets vurderinger og konklusjoner.

Merknader til forskriftene for nasjonalparken og landskapsvernområdene:

NFS ber om at det i verneforskriftene konsekvent må henvises til annet lovverk der dette gjelder. Forskriftene må slå fast at fjellovens bestemmelser skal legges til grunn for forvaltningen av statsallmenningene også etter at vernet er innført. NFS ber om at fangst i samsvar med gjeldende særlov tas inn i vernebestemmelsene som supplement til bestemmelsen om jakt og fiske. Sør-Trøndelag fylkeslag av Norges jeger- og fiskeforbund foreslår at det tas inn bestemmelser som gir adgang til å regulere ferdsel, terrengsykling og forsøpling i verneområdene. Foreslår videre at det i verneforskriftene må gis generell tillatelse til fiskekonkurranser.

Direktoratet for naturforvaltning presiserer at en verneforskrift ikke opphever bestemmelser etter annet lovverk. Annet lovverk gjelder fortsatt med de begrensninger som eventuelt fremgår av verneforskriften. Viltet skal innenfor Forollhogna nasjonalpark forvaltes etter viltlovens bestemmelser. Viltloven omfatter både jakt og fangst, og DN ser det som unødvendig med ytterligere presisering av dette i verneforskriften.

DN mener videre at de foreslåtte ferdselsbestemmelsene gir tilstrekkelig anledning til å regulere de forhold som nevnes av jeger- og fiskeforbundet. DN uttaler at forvaltningsmyndigheten bør ha oversikt over all organisert virksomhet som genererer ferdsel i nasjonalparker, bl.a. av hensyn til villreinstammen. Derfor går DN i mot at fiskekonkurranser får en særbehandling.

Miljøverndepartementet slutter seg til dette.

Merknader til forskriftene for landskapsvernområdene:

Hedmark bondelag, Budal fjellstyre og Holtålen kommune mener at alle tiltak som etter foreslått forskrift skal omsøkes til forvaltningsmyndigheten, bør endres til å være generelle unntak fra vernebestemmelsene.

Dalsbygda utmarksråd hevder at foreslåtte verneforskrifter er uttrykk for en uakseptabel konserveringsfilosofi som viser at nvl ikke er egnet som redskap for vern av kulturlandskap i aktiv og omfattende bruk, der bruken danner grunnlaget for verneverdiene. Det foreslås endringer i forskriften, bl.a. en alternativ formålsparagraf som vektlegger aktiv stimulering og styrking av landbruksaktivitetene i området. Utmarksrådet foreslår en innskjerping av bestemmelsen om skogsdrift ved at det stilles krav om plukkhogst fremfor forslaget om begrensning av hogstflater til maksimalt fem dekar. Videre foreslås forbud mot hensetting av bobiler og campingvogner i verneområdet og det kreves at vedlikehold av veger for å opprettholde dagens standard endres til "nødvendig standard". Det foreslås tilføyelser som åpner for at nødvendige driftsbygninger i landbruket kan oppføres uten at det søkes til forvaltningsmyndigheten.

Grunneiere i Dalsbygda og grunneiere i Vingelen ønsker forbud mot parkering av bobiler og campingvogner innenfor landskapsvernområdene.

Naturvernforbundet i Hedmark/Naturvernforbundet på Tynset ber om at "dyreliv" og "biologisk mangfold" nevnes i formålet for landskapsvernområdene.

Sør-Trøndelag bondelag mener at næringsvirksomhet innenfor verneområdene ikke må begrenses til tradisjonelt landbruk. Innenfor landskapsvernområdene må bruk av kunstgjødsel være tillatt etter godkjent gjødselsplan og det må kunne tas ut grus til vegvedlikehold. Bondelaget ønsker også bl.a. å tillate nybygg og ombygging av eksisterende bygninger med tanke på bruksendring/annen bruk av eiendommen, framføring av nye veger for jordbruksformål, framføring av kraft- og telelinjer samt riving av eldre seterbebyggelse.

Ålen og Haltdalen fjellstyret foreslår at søknadspliktige tiltak knyttet til seterdrift må endres til generelle unntak fra vernebestemmelsene.

Sør-Trøndelag fylkeskommune understreker at begrepet seterbebyggelse, i verneformålet for landskapsvernområdene, bør gis en nærmere definisjon. Fylkeskommunen ber videre om at det i forskriften tas inn en tilføyelse som krever at alle tiltak som kan få innvirkning på kulturminner/-miljøer må ha særskilt tillatelse fra kulturminnemyndighetene.

NTNU, Vitenskapsmuseet, mener at verneforskriftens bestemmelser om unntak etter søknad også må omfatte restaurering av høyløer og gjenopptak av utmarksslått.

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag og Fylkesmannen i Hedmark mener det er prinsipielt viktig at forvaltningsmyndigheten har kontroll med tiltak som i sum kan endre naturforhold og landskapskarakter i et verneområde. Forslaget fra bl.a. Holtålen kommune vil innebære at forvaltningsmyndigheten ikke får nødvendig mulighet til styring av virksomheten i området, og kan derfor ikke anbefales.

Fylkesmannen i Hedmark viser til at verneforskriftene er forsøkt utformet slik at de ikke blir til hinder for aktiviteter som bidrar til å holde verneverdiene i kulturlandskapet i hevd. nvl hjemler imidlertid ikke næringsmessige målsettinger som formål for vern.

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag viser til at restaurering av høyløer er spesifikt nevnt i forskriften for Henddalen fordi dette er så godt som de eneste bygningene i området. I øvrige områder kommer høyløer inn under den generelle bestemmelsen om vedlikehold og restaurering av bygninger. Tilsvarende vil utmarksslått omfattes av den generelle bestemmelsen om gjenopptakelse av seterdrift.

Fylkesmannen mener at Bondelagets forslag, hvor bl.a. formuleringen *annen utnyttelse av eiendommen* inngår, åpner for virksomhet som ikke forholder seg til intensjonene med vernet. Det presiseres at standard verneforskrift åpner for at det kan gis dispensasjon for eventuelle nye tiltak så lenge de ikke er i strid med verneformålet. Fylkesmannen viser videre til at kulturvernmyndighetene har gitt uttrykk for at all riving må vurderes i hvert enkelt tilfelle. Det er derfor av kulturvern hensyn ikke aktuelt å unnta riving fra søknadsplikten. Fylkesmannen i Sør-Trøndelag har forståelse for at tiltaket kan være aktuelt i seterdalene med stor bygningsmasse og anbefaler at *riving av seterbebyggelse* tas inn som eget punkt under tiltak som krever søknad. Dette gjelder forskriftene for Budalen, Endalen, Forddalen og Øyungen.

OED og NVE foreslår at erosjonssikring av eksisterende veger, bygninger og lignende i landskapsvernområdene tas inn i verneforskriften under *unntak etter søknad*. Dette bør være aktuelt for samtlige landskapsvernområder med unntak av Henddalen⁴.

LD ber om at bestemmelsene om hvilke byggearbeider som kan omsøkes endres slik at den blir lik for begge fylker. I Hedmark - *tilbygg til eksisterende bygninger* og i Sør-Trøndelag - *mindre tilbygg til eksisterende bygninger*. Departementet ber om at forskriften for Hedmark

⁴ Verneforslaget midlertidig tatt ut av planen for ny vurdering

blir lagt til grunn. LD ber videre om at det kan søkes om framføring av nye veger for jordbruksformål uten at dette avgrenses til seterdrift, slik fylkesmannen i Sør-Trøndelag foreslår. Statens naturforvaltningsråd mener at bisetningen "- skapt gjennom aktiv jordbruksdrift" i formålsparagrafene til landskapsvernområdene med seterdrift bør endres til "-skapt gjennom tradisjonell jordbruksdrift".

NGU ber om at vernebestemmelsene blir utformet slik at de ikke hindrer etablering av påkrevde grunnvannsuttak i forbindelse med seterdrift med melkeproduksjon.

NFS ber om at verneforskriften suppleres med en generell unntaksbestemmelse som sikrer at vernet ikke vil være til hinder for et tidsmessig bærekraftig landbruk. Videre ber sambandet om at begrepet bærekraftig landbruk tas inn i verneforskriftens formålsbestemmelse.

NB ber om at verneforskriften suppleres med en generell unntaksbestemmelse som sikrer at vernet ikke vil være til hinder for et bærekraftig landbruk eller landbruksbaserte næringer så lenge det ikke strider mot verneformålet.

Norsk Botanisk forening mener at forbud mot nydyrking i landskapsvernområdene kan føre til en intensivert bruk av gamle seminaturlige slåtteenger med stort mangfold. Foreningen foreslår at gjødsling, isåing og oppdyrking av gamle enger reguleres på samme måte som nydyrking for å hindre tap av verneverdier.

Direktoratet for naturforvaltning viser til høringsmerknader vedrørende landbruksinteresser og påpeker at med unntak av Grøntjønnan i Hedmark så ligger samtlige aktive setre, som omfattes av verneforslaget, innenfor landskapsvernområdene. Vernet vil ikke ha konsekvenser for opprettholdelse av eksisterende drift. I utgangspunktet vil all bruk av området som ikke er i strid med verneformålet være tillatt og forslaget om en generell unntaksbestemmelse for bærekraftig landbruk og landbruksbaserte næringer, som ikke strider mot verneformålet, er derfor overflødig og kan heller ikke hjemles i hht nvl.

Innenfor landskapsvernområdene gjelder et generelt forbud mot tekniske inngrep som vesentlig kan endre landskapets art og karakter. Etter søknad kan det gjøres unntak for oppføring av nødvendige bygninger til seterformål og beitebruk (inkl etablering av nye setre), samt for ombygging ved bruksendring og mindre tilbygg til eksisterende bygninger. Verneforslaget omfatter flere oppdemte vann. Disse ligger i landskapsvernområdene og vernereglene vil ikke være til hinder for nødvendig vedlikeholdsarbeid og ettersyn av damanleggene.

DN registrerer fylkesmannens anbefaling om å supplere verneforskriften for Budalen, Endalen, Forddalen og Øyungen med en bestemmelse om *riving av seterbebyggelse*.

I tråd med høringsforslag fra grunneiere i Dalsbygda og Vingelen vil DN anbefale at det i forskriftene for Londalen-Ørvilldalen og Vangrøftdalen-Kjurrudalen landskapsvernområder settes forbud mot hensetting av campingvogner og bobiler for overnatting.

DN viser til at forvaltningsplanene for landskapsvernområdene må avklare begrepsbruk og anvise hvilke enger som bør forbli ugjødslet av hensyn til bevaring av stort biologisk mangfold. DN viser til at det i anbefalt forskrift åpnes for at det kan utvises ny dyrkingsjord i seterdalene.

DN er enig i at det kan være behov for erosjonssikring på utsatte steder i Budalen og Endalen og anbefaler at dette tas inn i vernebestemmelsene som tiltak det kan gjøres unntak for etter søknad.

DN slutter seg for øvrig til fylkemennenes vurderinger og konklusjoner.

LD viser til at forskriftene åpner for å gi tillatelse til oppføring av mindre tilbygg til eksisterende bygninger og at begrepet 'mindre' bør fjernes. Videre etterlyser LD en begrunnelse for hvorfor man opererer med ulike hogstflatebegrensninger i landskapsvernområdene innenfor de to fylkene.

Miljøverndepartementet har følgende merknader:

Til spørsmålet om ulik størrelse på hogstflater i Sør-Trøndelag og Hedmark viser MD til at den lokale og regionale verneplanprosessen i Hedmark og Sør-Trøndelag har resultert i ulike konklusjoner med hensyn til øvre grense for hogstflater i fjellbjørkeskog. I seterdalene i Hedmark er gjengroing i kulturlandskapet en stor utfordring for forvaltningen og fylkesmannen vurderer ut fra lokale forhold at landskapet kan "tåle" hogstflater opp til 5daa uten at landskapets art eller karakter endres vesentlig. Etter lokal vurdering av landskapet i de aktuelle seterdalene i Sør-Trøndelag vurderer fylkesmannen at større hogstflater enn 1daa vil kunne medføre vesentlige endringer i et egenartet natur- og kulturlandskap. De nevnte ulikhetene i vernebestemmelsene er et resultat av lokale og regionale vurderinger. MD presiserer at det her er snakk om ulike verneområder, hvor det til tross for likheter i kultur- og naturforhold, ikke uten videre kan konkluderes med at landskapet også er identisk. MD legger fylkesmennenes vurderinger til grunn for verneforslaget men vil likevel etter en samlet vurdering imøtekomme Landbruksdepartementets merknad ved at hogstflategrensen heves fra 1 daa til 3 daa for Budalen, Endalen, Forddalen og Øyungen landskapsvernomsråder. MD vil bemerke at tradisjonell og vanlig hogstform ved uttak av fjellbjørk er plukkhogst og at bestemmelsen av den grunn ikke vil oppfattes som en begrensning i forhold til tradisjonell drift i seterdalene.

Departementet vil understreke at valg av verneform bestemmes av hva som er formålet med vernet, og ikke etter vurdering av aktivitetsnivået i området. MD vil imidlertid vise til at verneformen i landskapsvernomsråder skal kunne tillate skogbruksdrift etter tidsmessige metoder så lenge rimelige estetiske hensyn blir tatt til landskapets art og karakter. Det vises her bl.a. til Innst.O. nr. 2 (1984-85).

Departementet viser ellers til at forskriftene til landskapsvernomsrådene i Sør-Trøndelag opprinnelig ikke hadde tilsvarende henvisning til aktsomhetsreglene ved motorisert ferdsel som i bestemmelsene for landskapsvernomsrådene i Hedmark. Departementet har tatt inn samme henvisning også i bestemmelsene landskapsvernomsrådene i Sør-Trøndelag. Dette innebærer ingen realitetsendring, men er en fokusering på ansvaret etter motorferdsellovens §8. For øvrig slutter departementet seg til direktoratets vurderinger og konklusjoner.

SÆRSKILTE MERKNADER TIL HVERT ENKELT OMRÅDE

• Forollhogna nasjonalpark

• Avgrensning

Flere høringsuttalelser har forslag om grensejusteringer mellom nasjonalparken og landskapsvernomsrådene. Disse merknadene er sitert og vurdert under omtalen av hvert enkelt landskapsvernomsråde.

Sør-Trøndelag fylkeskommune, Rennebu kommune og en grunneier i Rennebu påpeker at grensene for nasjonalparken bør legges utenom setre i bruk og foreslår at Vangsengsetra tas ut av verneforslaget for å forenkle videre drift.

Sør-Trøndelag bondelag, Soknedal fjellstyre og Midtre Gauldal kommune foreslår at grensen mellom nasjonalparken og Endalen landskapsvernomsråde flyttes slik at traktorveien til Hiåsjøen inngår i landskapsvernomsrådet, og med det gjør det enklere å kjøre innover fjellet.

Hesjedal Allmenningsstyre ønsker å nyttiggjøre skogområder innenfor verneforslaget og ber om at grensen for nasjonalparken trekkes slik at ressursene kan nyttiggjøres i tråd med bestemmelsene for Øyungen landskapsvernomsråde.

Midtre Gauldal kommune foreslår at områdene rundt Jenstjønnå og Fiskstjønnå trekkes ut av nasjonalparken slik at nødvendig vedlikehold av damanlegg kan utføres uten å komme i konflikt med vernereglene. Kommunen og Fordalen østre utmarkslag foreslår bl.a. å ta ut noe privat areal.

Dalsbygda Utmarksråd foreslår ny ytre avgrensning av nasjonalparken i Os kommune.

Grunneiere i Vingelen (Vingelen Sameie/Vingelen Utmarks lag), Tolga kommune, Hedmark Bonde- og Småbrukarlag, Gjera-Busjødalen hamnelag og to grunneiere i Tolga viser til sterke brukerinteresser i fjellområdet øst for Gjersjøen og ber om at arealene trekkes ut av nasjonalparkforslaget. Utmarksbeite for sau med tilhørende anlegg, hytter og oppkjørte skiløyper er eksempler på bruk som kan komme i konflikt med vernereglene. I tillegg mener høringsinstansene at nasjonalparken vil være til hinder for regulering av rovviltbestanden dersom denne skulle bli en trussel mot beitedyr.

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag anbefaler, på tross av at dette vil føre til uheldig arrondering av verneområdet, under tvil at nasjonalparkgrensen trekkes slik at Vangsengetra, som er i drift, blir liggende utenfor verneområdet.

Av hensyn til villreinen fraråder fylkesmannen grenseendring som gjør traktorvegen til Hiåsjøen enklere å bruke. Det påpekes at vernebestemmelsene for nasjonalparken åpner for at det kan gis dispensasjon for nyttekjøring i næringsøyemed.

Områdene rundt Fisktjønnna og Jenstjønnna ligger arronderingsmessig slik til at det ikke er naturlig å innlemme disse i landskapsvernområdene. Eksisterende damanlegg er ikke tekniske inngrep av en slik karakter at nasjonalpark er uaktuell verneform. Fylkesmannen mener det ikke er tilrådelig ut fra verneformålet å redusere verneplanen i dette området og anbefaler at en finner løsninger for vedlikehold ved tilpasning av vernebestemmelsene for nasjonalparken.

Arealer som foreslås tatt ut i nordlige deler av nasjonalparken har ingen tekniske inngrep av betydning, og er av sentral betydning for villreinen. Av hensyn til det at det overordna målet for verneplanen er å ta vare på et stort sammenhengende og i det vesentlige urørt fjellområde går fylkesmannen i Sør-Trøndelag i mot at området tas ut av planen. Fylkesmannen kan heller ikke se at et vern vil medføre vesentlige ulemper i forhold til dagens utnyttning av området.

Fylkesmannen i Hedmark bemerker at Dalbygda Utmarksråds endringsforslag innebærer at relativt store arealer i høyfjellet trekkes ut av nasjonalparken. Fylkesmannen viser til det overordna målet er å bevare et stort, sammenhengende og i det vesentlige urørt fjellområde og vil ikke anbefale en slik omfattende grenseendring. Fylkesmannen kan heller ikke se at de nevnte brukerinteressene er så store at de ekskluderer nasjonalpark som verneform, eller at vern som nasjonalpark vil medføre vesentlige ulemper for dagens bruk. Verneforskriften legger heller ingen begrensninger på beite eller bruk og vedlikehold av stier og løyper. Fylkesmannen anbefaler ikke endring av grensene i Os kommune.

Grenseendringsforslaget ved Gjersjøen berører tilsvarende forhold og Fylkesmannen bemerker at forslag til verneforskrift ikke vil være til hinder for utnyttelse av arealene til beiting, utleie av eksisterende buer/hytter samt bruk i tursammenheng. Fylkesmannen foreslår unntaksbestemmelser fra det generelle motorferdselsforbudet for nødvendig frakt av materialer og brensel til utleieobjektene ved Gjersjøen. Fylkesmannen vil også vurdere dispensasjon for oppkjøring av skiløype i øvre del av Ørvilldalen. Etter en samlet vurdering synes ikke brukerkonfliktene å forutsette grenseendring. Fylkesmannen har likevel kommet til at Gjersjøen, den oppdemte Bjønntjønnan og utleiehyttene tas ut av nasjonalparkforslaget og legges til Londen-Ørvilldalen landskapsvernområde.

NHD og Os kommune støtter Bergvesenet som ber om at vernegrensene justeres slik at framtidig drift av Hersjø malmbforekomst ikke kommer i konflikt med vernet.

NGU ber om at Hersjø malmbforekomst og områder med andalusittskifre foreløpig unntas fredning inntil mineralpotensialet er testet. NGU ber videre om at en vurderer å utvide nasjonalparken til også å omfatte et område med høy kvartærgeologisk verneverdi i Budal.

NNV går i mot fylkesmannens forslag om å justere grensen ved Vangsengetra .

Direktoratet for naturforvaltning viser til møte med NHD, NGU og Bergvesenet 07.12.2000 hvor bl.a. avgrensing av verneområdet ved Hersjøforekomsten ble drøftet. Det ble her klargjort at eventuell drift på forekomsten kunne gjennomføres uten større inngrep i terrengoverflaten i det foreslåtte verneområdet. På grunnlag av denne avklaringen anbefaler DN at grensene opprettholdes som foreslått, men at det i forskriften åpnes for prøveboring og etablering av nødvendige luftesjakter.

DN viser til at verneformen 'nasjonalpark' normalt gir mulighet til å ivareta hensynet til naturverdier som kvalifiserer til vern som naturreservat. Dette tilsier at eksisterende naturreservater som senere omsluttes av en større nasjonalpark gjerne innlemmes i nasjonalparken og omfattes av vernebestemmelsene for denne. For våtmarksområdet Grøntjønnan, med et rikt og sårbart fugleliv, anbefaler imidlertid DN at vern som naturreservat opprettholdes. Dette begrunnes med at eksisterende verneforskrift regulerer spesielle forhold knyttet til fuglefredningen, forhold som kamuflasjefotografering, båndtvang og seterdrift.

DN legger fylkesmennenes øvrige forslag til avgrensing til grunn for verneforslaget og tilrår at et areal på 1061,9 km² vernes som nasjonalpark.

Holtålen kommune har bedt om at den del av det foreslåtte arealet for nasjonalparken som berører Hersjøforekomsten og malminteressene, blir tatt ut av nasjonalparkforslaget.

Miljøverndepartementet viser til DN's merknader så vidt angår Holtålen kommunes anmodning og slutter seg til direktoratets tilrådning.

• **Forskriften**

Os kommune ønsker ikke at villrein nevnes i verneformålet og foreslår nytt punkt om vern av mulighetene for aktiv tradisjonelt landbruk, jakt, fiske og naturopplevelse. Kommunen ønsker at Fjellveien kan brukes på lik linje med sporet fra Sjøtåhaugen. Kommunen ønsker å ta ut bestemmelsene som gir DN adgang til å regulere beite og ferdsel ved forskrift, samt bestemmelsen som åpner for bruk av virke til snarefangst og bestemmelsen som åpner for motorisert ferdsel i forbindelse med militær operativ virksomhet. Videre blir det bedt om at det innarbeides et generelt unntak fra verneforskriften for uttak av mose og for kalking, og at det settes et generelt forbud mot motorferdsel i kalvingstida for villrein. Kommunen anbefaler at foreslåtte vernebestemmelser om motorferdsel som kan få tillatelse etter søknad omformes til generelle unntak fra forbudet mot motorisert ferdsel. Os kommune foreslår at forskriften skal slå fast at organisert bruk også krever tillatelse fra rettighetshavere og at bestemmelsen som krever søknad for storspannkjøring med hund blir strøket.

Tynset kommune ber om generelt unntak fra forbudet mot motorferdsel for grunneiere og rettighetshavere ved Grøntjønnan. Kommunen ber videre om at veien til Grøntjønnan kan vedlikeholdes uten søknad til forvaltningsmyndigheten.

Sør-Trøndelag bondelag mener at nødvendig utkjøring av skadet/syke bufe med motorkjøretøy må være tillatt.

Villreinnemnda for Forelhogna anser det som en fordel at villrein nevnes spesielt i formålet. Hedmark fylkeslandbruksstyre ber om at forskriften justeres slik at normal seterdrift kan opprettholdes ved Grøntjønnan uten særskilt søknad, herunder også bruk og vedlikehold av veien. Nasjonalparksutvalget for Forelhogna Villreinområde / Arbeidsutvalget for Forelhogna villreinområde, Glommen Skogeierforening, Holtålen kommune, Midtre Gauldal kommune, Midtre Gauldal Venstre, Budal fjellstyre, Fjellbonden bonde- og småbrukarlag, Krigsvoll – Bakken jaktfelt, Budal skogeierlag, Endal seterveg, Bjerkli grunneierlag, Tågå statsallmenningstyre, Sammenslutningen av aktive seterbrukere, Endal og Svardal grunneierlag, Styret for Endal statsallmenning, Budal allmenningstyre, Singsås fjellstyre, Budal bondelag og 12 grunneiere i Midtre Gauldal foreslår en alternativ verneforskrift som er svært lik forslaget til

Dalbygda utmarksråd som refereres nedenfor. Utvalgene anfører at villrein ikke bør nevnes eksplisitt i verneformålet da dette kan bidra til økt ferdsel og forstyrrelse.

Dalsbygda utmarksråd, Hedmark Bondelag, Grunneierne i Vingelen, Hedmark Bonde- og småbrukarlag, Kløftåsen-Falken-Mastukåsa havnelag og en grunneier i Os foreslår en alternativ verneforskrift der begrepene *samspill mellom natur og kultur* og *aktiv bruk av området for tradisjonelt landbruk* innarbeides i formålsparagrafen. Utmarksrådet ser det som uproblematisk å gi unntak fra verneforskriften for byggearbeider knyttet til tradisjonell bruk, samt vedlikehold av tekniske anlegg inkl kjøresporet fra Kløftåsen til Forollsjøen. Videre foreslår høringsinstansene at uttak av trevirke til brensel til hytter, buer og setre, samt såing og gjødsling på setervoller, ikke skal forutsette søknad til forvaltningsmyndigheten, og at DN's hjemmel til å regulere beite i nasjonalparken strykes. Høringsinstansene anser det som unødvendig å stille krav om melding til forvaltningsmyndigheten ved organisert ferdsel og uorganisert storspannkjøring med hund. Det foreslås innarbeidet i verneforskriften at all ferdsel og bruk krever grunneiers tillatelse. Utmarksrådet ønsker gjennom forskriften å innskjerpe bestemmelsen knyttet til motorferdsel ved militær operativ virksomhet ved å stille krav om at nytteverdien skal være dokumentert større enn skadene. Videre kreves det at nødvendig uttransport av bufe og utkjøring av saltsteiner må være tillatt.

Såttåhaugen Grunneierlag støtter foregående uttalelse men ønsker ikke fortsatt bruk av veien Kløftåsen-Forollsjøen.

Os Sauhamnlag støtter formålsparagrafen foreslått av Dalsbygda utmarksråd og ber om at utkjøring av saltstein, materialer og brensel vinterstid må være mulig uten særskilt søknad. Soknedal fjellstyre foreslår at "traktorvegen" til Hiåsjøen endres til "kjørevegen".

Kjurrudalen Havnelag ser ingen grunn for at villrein skal nevnes spesielt i verneformålet.

Naturvernforbundet i Hedmark/Naturvernforbundet på Tynset ber om at "friluftsliv" og vern av "naturlig biologisk mangfold" fremheves i formålet for nasjonalparken.

Os kommune, Grunneiere i Dalsbygda og Vangrøftdalen Seterveilag A/L mener at veien fra Kløftåsen til Forelsjøen må kunne vedlikeholdes og benyttes på dispensasjonsbasis. Dette fordi veien anses som enklere å vedlikeholde, og bedre egnet, enn veien fra Såttåhaugen.

Fjellsjøen og Falktjønnan fiskeforening/Kløftåsen og Falken og Mastukåsa havnelag ønsker at forskriften åpner for oppføring av to nye buer og ett naust som del av en samlet plan for bygging ved Fjellsjøen.

Grunneiere i Vingelen og Dalsbygda mener at det skal være tillatt å ta ut trevirke til brensel for buer, hytter og setre i nasjonalparken, at såing og gjødsling på setervoller skal være tillatt og at det ikke skal være anledning til å regulere beiting.

En grunneier i Os ønsker å ta ut villrein fra verneformålet, og stryke formuleringen om at DN ved forskrift kan regulere beite. Grunneieren ønsker generelt unntak fra verneforskriften for moseuttak og motorisert uttransport av syke og skadde dyr, samt for motorisert ferdsel ved bruksberettigedes utøvelse av fiske.

Gjera-Busjødalen hamnelag ber om generelt unntak fra forbudet mot motorferdsel ved uttransport av sjuke og skadde dyr. Hamnelaget og to grunneiere i Tolga kan ikke akseptere at DN ved forskrift kan regulere beiting.

Interessegruppa for fortsatt bruk av Gauldalsvidda/Forelhogna nasjonalpark til hundekjøring mener at det ikke er grunnlag for å hevde at storspannkjøring er mer belastende enn annen hundekjøring og krever at storspannkjøring tas ut av vernebestemmelsen om ferdsel. Interessegruppa mener at forskriften forøvrig gir tilstrekkelig adgang til å regulere uønsket ferdsel, hundekjøring inkludert.

Setereiere ved Grøntjønnan og Grøntjønnan sameie ber om generelt unntak fra forbudet mot motorferdsel på seterveien til Grøntjønnan og den gamle traseen over Hemrena.

Tre grunneiere i Holtålen påpeker at organisert virksomhet som turløp bør være forbudt innenfor verneområdet.

En grunneier i Midtre Gauldal mener forskriften skal åpne for etablering av permanente leirplasser, guidede turer, oppkjøring av skiløyper og scooterfrakt.

Ålen og Haltdalen fjellstyrer foreslår at bestemmelsen vedrørende vedlikehold av hytter, buer og naust suppleres med *seterhus*.

Fylkemannen i Hedmark og Fylkesmannen i Sør-Trøndelag mener at det synlige omfanget av tekniske inngrep i form av bygninger, veger, massetak og lignende er relativt beskjedent og at området som helhet må kunne klassifiseres som lite påvirket/urørt natur, og anbefaler derfor at formuleringen *vesentlig urørt fjellområde* brukes i verneformålet.

Fylkesmennene viser til at nvl's bestemmelse om nasjonalparker ikke gir anledning til å ta inn næringsinteresser i formålet. Fylkesmannen påpeker at dette ikke innebærer at interessene ikke kan bli ivaretatt, og viser til at hensynet til tradisjonell utnyttelse av området i rimelig grad er ivaretatt i forslaget til verneforskrift.

Fylkesmennene mener at det må tillegges vekt at hensynet til villreinstammen er et sentralt argument for verneforslaget og viser her til nasjonalparkmeldingen. At dette motivet nevnes spesifikt i verneformålet vil bidra til å styrke villreinforvaltningens argumentasjon i fremtidige forvaltningsspørsmål. Fylkesmennene stiller seg tvilende til om villrein nevnt i verneformålet for en nasjonalpark vil resultere i økt publikumstilstrømning. På dette grunnlag anbefaler fylkesmennene bevaring av *villreinstammen* forblir en del av verneformålet.

Fylkesmennene viser til forslag om å endre forskriften slik at tiltak som krever tillatelse fra forvaltningsmyndigheten blir unntatt søknadsplikt. Fylkesmannen påpeker at det i nasjonalparker er et overordnet mål å hindre tekniske inngrep som gir varige spor i landskapet. Flere av de omtalte tiltakene er av permanent karakter og forvaltningsmyndigheten bør derfor også kunne sette vilkår for å hindre endringer i landskap og naturforhold. Fylkesmennene går i mot en slik generell forskriftsendring og anfører at de er innstilt på å gi flerårige dispensasjoner for tiltak som vedrører vedlikehold av eksisterende tekniske anlegg nevnt i verneforskriften.

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag mener motorferdselen på veien til Hiåsjøen må holdes på et minimum og at endring til *kjøreveg* vil kunne åpne for oppgradering til bilvegstandard.

Fylkesmannen i Hedmark fastholder at det skal være tilstrekkelig med en traktorvei til Forollsjøen og at det av hensyn til naturmiljøet bør være veien fra Sattåhaugen som beholdes. Fjellveien bør legges ned. Fylkesmannen viser til den lange forhistorien som ligger til grunn for at det i forskriften foreslås et punkt om oppføring av fiskebuer ved Forollsjøen. Ved Fjellsjøen har det derimot ikke tidligere vært fremmet ønsker om en samlet plan for bebyggelse. På bakgrunn av dette, og at det er et overordnet mål å holde antall bygninger på et lavest mulig nivå i nasjonalparker, kan Fylkesmannen ikke anbefale en endring i forskriften.

Etter en samlet vurdering av høringsinnspillene foreslår Fylkemannen i Hedmark og Fylkesmannen i Sør-Trøndelag følgende justeringer:

- Opplistingen av vedlikeholdsarbeider som unntas fra søknad suppleres med *seterhus* og *sanketrøer*.
- Opplistingen av vedlikeholdstiltak, som forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til, suppleres med *damanlegg i Fisktjønn-området*.

Fylkesmennene vil på bakgrunn av verneformålet ikke anbefale et generelt unntak fra søknadsplikten for uttak av trevirke til brensel for buer, hytter og setre i nasjonalparken. Dette er tiltak som forvaltningsmyndigheten er innstilt på å gi tillatelse til, men som det må være adgang til å kontrollere i en nasjonalpark.

Fylkesmannen i Hedmark viser til at såing og gjødsling av setervoller i nasjonalparken kun vil være aktuelt for Grøntjønnan. Det anbefales derfor at tiltaket innarbeides som eget punkt un-

der de spesifiserte unntaksbestemmelsene i verneforskriften. Fylkesmannen anser derimot uttak av lav og mose til fôr som et tiltak som kan medføre store inngrep i vegetasjonsdekket. Det vises til at aktiviteten er opphørt og at fylkesmannen ikke kjenner til planer om gjenopp-takelse. Fylkesmannen vil ikke anbefale at uttak av lav innarbeides som noe forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til. Tilsvarende foreligger det heller ingen konkrete planer om å i-verksette tradisjonell utmarksslått i verneområdet og forslaget om å ta dette inn som generelt unntak fra vernebestemmelsene etterfølges ikke. Eventuelle planer om utmarksslått eller uttak av lav bør behandles som ordinære dispensasjonssaker med hjemmel i verneforskriftens generelle dispensasjonsbestemmelser.

Fylkesmennene anbefaler at det i forskriftens bestemmelse om adgang til å regulere beite i nasjonalparken presiseres at dette kun kan gjøres *ved forskrift*. Dette innebærer bl.a. at det skal gjennomføres lokal høring av forslag til forskrift.

Fylkesmennene oppfatter viltlovens bestemmelser som tilstrekkelige for å ivareta hensynet til viltet i nasjonalparken og anbefaler å stryke formuleringen om at *DN kan fastsette at dyrelivet eller enkelte arter skal være totalfredet i hele eller deler av nasjonalparken*.

Det vises videre til at området i utgangspunktet er kalkrikt og at forsuring ikke utgjør et problem i dag og trolig heller ikke framtida. Med bakgrunn i dette ser ikke fylkesmennene behovet for et eget forskriftspunkt om kalking og viser til at ved et eventuelt framtidig behov kan tiltaket behandles som en ordinær dispensasjonssak etter den generelle unntaksbestemmelsen.

Fylkesmennene viser til at det er en fordel om ferdselsbestemmelsene i ulike nasjonalparker er mest mulig like og sammenlignbare. På dette grunnlaget kan fylkesmennene ikke anbefale at ferdselsbestemmelsene omredigeres som foreslått av enkelte høringsinstanser. Derimot foreslår fylkesmennene at ferdselsbestemmelsene omarbeides og gis tilsvarende ordlyd som i forslag til verneforskrift for Rondane og Dovrefjell nasjonalpark. Justeringen innebærer ikke at restriksjonsnivået endres.

Forslaget om på generelt grunnlag å tillate etablering av permanente leirplasser frarådes da konsekvensene av denne type tiltak etter fylkesmennenes oppfatning bør vurderes i hvert enkelt tilfelle. Fylkesmennene viser til at organisert turvirksomhet er tillatt så fremt det gis melding til forvaltningsmyndigheten på forhånd. Fylkesmennene anbefaler at slik meldeplikt opprettholdes med tanke på at forvaltningsmyndigheten bør ha oversikt over den totale ferdselsbelastningen gjennom året. Vedrørende grunneiers rettigheter påpeker fylkesmennene at nvl ikke gir forvaltningsmyndigheten anledning til å etablere stier eller lignende uten grunneiers tillatelse.

Fylkesmannen i Hedmark er enig i at forskriftens øvrige bestemmelser gir tilstrekkelig adgang til å regulere uønsket ferdsel, hundekjøring inkludert, og anbefaler at storspannkjøring med hund tas ut av vernebestemmelsen om ferdsel.

Fylkesmannen i Hedmark finner å kunne akseptere at det gjennom forskriftens bestemmelse om motorisert ferdsel gjøres generelt unntak for nødvendig motorisert ferdsel for grunneiere og bruksberettigede til Grøntjønnan i forbindelse med jordbruksdrift.

For øvrig motorisert ferdsel anbefaler Fylkesmannen i Hedmark og Fylkesmannen i Sør-Trøndelag at det kreves tillatelse fra forvaltningsmyndigheten slik at det er mulig å ha en total oversikt over og styring med denne type aktivitet innenfor nasjonalparken. Fylkesmennene ser behovet for rask handling og uttransport av dokumenterte skadde eller sjuke beitedyr og finner etter en samlet vurdering at slik kjøring kan skje uten at det gis melding til forvaltningsmyndigheten.

Anledning til uttransport av jaktutbytte vil derimot kunne åpne for uønsket omfang av motorisert ferdsel og anbefales ikke tatt inn i verneforskriften. Fylkesmannen i Hedmark vil av hensyn til verneformålet ikke åpne for kjøring i nasjonalparken inn til saubua i Tverrfjellet. Vedrørende motorisert ferdsel til Forollsjøen vises det til tidligere tilrådning om at den opprinne-

lige adkomstveien fra Sjøttåhaugen bør benyttes. Fjellveien er lengre og representerer et større synlig terrenginngrep inne i nasjonalparken.

LD mener at området som foreslås som nasjonalpark ikke kan karakteriseres som urørt etter lang tids beiting, som har påvirket vegetasjon og landskapsbilde, og stiller seg tvilende til om begrepet urørt kan benyttes.

NB mener at det i verneforskriften må fremgå at bestemmelsene om vern mot inngrep i landskapet ikke skal være til hinder for bærekraftig landbruk eller andre landbruksbaserte næringer som ikke strider mot verneformålet. Videre foreslås det at verneforskriften åpner for at det kan gis tillatelse til bruksendring ved vedlikehold av eksisterende bygninger og at bestemmelsen som gir DN anledning til ved forskrift å regulere beitebruken bli strøket. Bondelaget ber om at bestemmelsen, som gir DN adgang til å totalfredre dyrelivet eller enkelte arter i hele eller deler av nasjonalparken, blir fjernet, og at viltet uavkortet forvaltes etter viltloven. Videre mener Bondelaget at nødvendig kalking av fiskevann, som konsekvens av menneskeskapt forurensning, bør tillates.

NINA/NIKU ber om at det i verneforskriften blir presisert at det gis adgang til vedlikehold og supplering av faste overvåkningsfelter skjernet mot beiting. NINA viser til prøveruter fra 1971 som har betydning for overvåkning av beiteutviklingen i området. Forskriften må også gi adgang til nødvendig ferdsel og transport av merkemateriell og beiteskjermer.

Friluftslivets fellesorganisasjon (FRIFO) viser til at Stortinget har gitt føringer som tilsier at friluftsliv skal være ett av formålene ved opprettelse av nye nasjonalparker. FRIFO ber om at "- å bevare området for naturopplevelser gjennom et enkelt lite ressurskrevende tradisjonelt friluftsliv" tas inn i formålsbestemmelsen for nasjonalparken.

NFS mener at vernebestemmelsene må ta hensyn til varierende behov innen landbruket og åpne for at eksisterende bygninger kan endre funksjon. Sambandet mener at bestemmelsen som gir DN adgang til ved forskrift å regulere beite i området, må strykes da den kan skape unødvendige konflikter mellom statlig og lokalt nivå. Videre ber sambandet om at det som hovedregel må være tillatt å kalke forsurede fiskevann i nasjonalparken.

Norges jeger- og fiskerforbund (NJFF) kan ikke akseptere et generelt forbud mot kalking og mener det bør være tilstrekkelig med meldeplikt for gjennomføring av jaktprøver.

NBS aksepterer ikke at DN ved forskrift kan regulere beitebruken i nasjonalparken og ber om at det i forskriften slås fast at fjellovens bestemmelser skal ligge til grunn for forvaltning i statsalmenning også etter vern.

NNV viser til at det er en sterkt kultiverende forvaltning i fjellområdet og går i mot fylkesmannens tilrådning om å ta begrepet "naturlig biologisk mangfold" ut av verneformålet.

Den Norske Turistforening (DNT) viser til at området har status som "område uten tilrettelegging" i Norsk sti- og løypeplan. Den finner likevel at friluftsliv bør være en del av verneformålet, og kan ikke se at dette er i strid med øvrige verneformål så lenge det nyanseres hva som menes med friluftsliv.

Direktoratet for naturforvaltning legger fylkesmennenes vurdering til grunn og konkluderer med at området kan karakteriseres som *i det vesentlige urørt*. DN understreker at verneverdiene i området utvilsomt oppfyller kriteriene i nvl og anbefaler nasjonalpark som verneform. DN legger til grunn at formålet med å opprette nasjonalparken er å ta vare på tilnærmet urørt natur med mangfoldet av naturtyper, arter og økosystemer. Etter nvl §3 kan ikke bruken av området inngå i formålet slik bl.a. Norges Bondelag foreslår.

Flere uttrykker bekymring for at mulighetene for utmarksbeite i nasjonalparken skal bli redusert med hjemmel i verneforskriftens bestemmelse om plantelivet. Bestemmelsen sier at vernet ikke skal være til hinder for tradisjonell utmarksbeiting men tar forbehold om at DN ved forskrift kan regulere beiting i nasjonalparken med hensyn til verneformålet. DN bemerker at utmarksbeite har lange tradisjoner i norsk landbruk og aktiviteten omfattes således heller ikke

av den generelle forbudshjemmelen i verneforskrifter for nasjonalparker og landskapsvernområder. I de senere år har nye bruksformer med konsentrert og intensivt beite, til eksempel kjøttfe, vist at aktiviteten i enkelte tilfeller kan medføre varig skade på naturlig vegetasjon og således virke ødeleggende på verneverdier. Dersom slike forhold skulle oppstå i en nasjonalpark er det påkrevd at forvaltningsmyndigheten har adgang til å gripe inn og styre beitebruket. Den omtalte bestemmelsen gjør at DN kan utarbeide en forskrift som etter lokal høring trer i kraft og gir forvaltningsmyndigheten den nødvendige hjemmel for å fatte vedtak. DN anbefaler at bestemmelsen inngår i verneforskriften for Forollhogna nasjonalpark.

I nasjonalparker skal tekniske inngrep reguleres strengt for å unngå at mange små inngrep over tid samlet reduserer områdets urørthet, eller på annen måte påvirker naturverdier negativt. DN kan ikke anbefale at verneforskriften på generelt grunnlag åpner for at det gis tillatelse til alle inngrep som kan relateres til landbruksbaserte næringer.

Av samme grunn er det forbud mot bruksendring som krever bygningstekniske endringer på eksisterende bygninger. Det vises for øvrig til at det finnes svært få bygninger innenfor foreslåtte grenser for Forollhogna nasjonalpark.

Innenfor foreslått nasjonalpark vil det være et generelt forbud mot ny bebyggelse. Eksisterende hytter og buer vil kunne vedlikeholdes så fremt de ikke endrer funksjon. Verneforskriftens bestemmelse om landskap åpner for at forvaltningsmyndigheten etter søknad kan gi tillatelse til oppføring av planlagte fiskebuer ved Forollsjøen. Det samme gjelder for hytter/buer til oppsyn og gjeting. DN støtter Fylkesmannens vurdering av ønsket om en samlet plan for bebyggelse ved Fjellsjøen.

DN viser tidligere merknader vedrørende mulighetene for eventuell fremtidig utnyttning av Hersjøforekomsten. På bakgrunn av at forekomsten kan utnyttes underjordisk, uten større inngrep i terrengoverflaten i det foreslåtte verneområdet, foreslår DN at det i verneforskriften åpnes for at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til prøveboring og etablering av nødvendige luftesjakter.

DN kan ikke tilrå at forskriftens bestemmelse om adgang til totalfredning av dyreliv eller enkeltarter i hele eller deler av nasjonalparken blir fjernet da viltloven kun omfatter pattedyr, fugler, amfibier og krypdyr. DN presiserer at den generelle forvaltningsstrategien for rovdyr gjelder uavhengig av nasjonalparker og andre større verneområder. Rovdyr har derfor ikke et strengere vern i en nasjonalpark enn utenfor. Det vises her til St.meld. nr. 35 (1996-97) s.71.

DN mener at jaktprøver er en type arrangement som bør omsøkes når de skal gjennomføres inne i nasjonalparker. Dette av hensyn til verneformålet og særlig villreinstammen som deler av året er sårbar for forstyrrelse.

For å unngå misforståelser ønsker DN å benytte en ferdselsbestemmelse som tydeligere avgrenser ferdselsformer som trenger tillatelse fra forvaltningsmyndigheten i nasjonalparker. Tilbakemelding fra publikum, om at tidligere standardformulering har vært uklar og vanskelig å forholde seg til, ligger til grunn for ønsket om endring. DN mener den nye bestemmelsen er klargjørende og anbefaler at den nye bestemmelsen benyttes i forskrift for nasjonalparken. Samtidig presiseres det at dette ikke innebærer en endring i restriksjonsnivå.

I nasjonalparker er det et generelt forbud mot kalking av vann og på land. I spesielle tilfeller hvor arter vil kunne dø ut pga menneskeskapt forsurening vil det likevel kunne gjøres unntak med hjemmel i forskriftens generelle unntaksbestemmelser.

I nasjonalparken gjelder et generelt forbud mot motorisert ferdsel. DN foreslår at vernereglene åpner for at det mot melding kan gis generell dispensasjon for uttransport av sjuke/skadde bufe. DN støtter også Fylkesmannens forslag om at grunneiere og bruksberettigede på Grøntjønnan kan få generell tillatelse til nødvendig kjøring langs eksisterende bilvei, forutsatt at eksisterende bom flyttes ut av foreslått nasjonalpark.

DN presiserer at viltforvaltningen fortsatt vil skje med hjemmel i viltloven, og lokale fjellsty-
rer vil i henhold til fjelloven administrere jakt og fiske i statsallmenningene.

Med de unntak som her er anført anbefaler DN at fylkesmennenes forslag til verneforskrift
legges til grunn for vernevedtaket.

Miljøverndepartementet slutter seg til direktoratets tilrådning.

- **Øyungen landskapsvernområde**

- **Avgrensing**

Sør-Trøndelag skogeierforening, Holtålen skogeierlag og Holtålen kommune foreslår at skog-
områdene trekkes ut av verneforslaget.

Rettighetshavere i Holtålen viser til at et område med verdifull skog og truede dyrearter i
foreslått landskapsvernområde bør innlemmes i nasjonalparken.

Tre grunneiere i Holtålen foreslår at tre private eiendommer i Ryggliia unntas vern av hensyn
til fremtidig mulighet for skogsdrift.

Holtålen kommune, Hessdalen, Eidet og Haltdalen bonde- og småbrukarlag, Ålen og Haltda-
len fjellstyret, Ålen bondelag og Haltdalen søndre og Hesjedal almenningsstyret foreslår at
området Elgsjøen - Meiåan tas ut av nasjonalparken og legges til landskapsvernområdet slik at
fjellbjørkeskogen kan utnyttes.

Røros Bondelag og berørte grunneiere i Røros foreslår at nasjonalparken utvides østover slik
at grensen mellom Øyungen landskapsvernområde og nasjonalparken følger kommunegren-
sen mellom Røros og Holtålen. Videre foreslås det at søndre deler av Øyungen landskaps-
vernområde tas ut av verneforslaget.

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag viser til at barskogen i området, som rettighetshavere i Holtå-
len ønsker tatt inn i nasjonalparken, gjennom en årrekke har vært gjenstand for hogst og an-
nen kulturpåvirkning. Fylkesmannen mener verneverdiene kan ivaretas gjennom landskaps-
vern og går i mot foreslått grenseendring.

Fylkesmannen anbefaler at grensen mellom nasjonalparken og Øyungen landskapsvernområ-
de justeres slik at den sammenfaller med kommunegrensen mot Røros.

Fylkesmannen finner ikke noe faglig argument som tilsier at søndre del av landskapsvernom-
rådet bør unntas vern, men ber om at det ut fra topografiske og geografiske forhold vurderes
om Røros-delen bør inngå i Vangrøftdalen-Kjurrudalen landskapsvernområde.

Fylkesmannen mener at det er viktig å sikre botaniske verdier - med flere rødlistearter - i skog-
området i Øggdalen. Gjennom tidligere grenseendringer og utforming av egne retningslinjer for
skogsdrift i verneområdet, mener fylkesmannen at brukerinteressene i vesentlig grad er hørt.
Ytterligere reduksjon av vernearealet vil medføre en vesentlig forringelse av verneplanen.

Fylkesmannen støtter ikke forslaget om å ta ut skogeiendommer i Ryggliia. Området er en viktig
del av et helhetlig verneområde og inngår arronderingsmessig som en naturlig del av landskaps-
vernområdet. Fylkesmannen viser til at verneforskriften legger til rette for drift etter gitte re-
tningslinjer, og at det er signalisert en imøtekommende holdning til enkel traktoveg i området.

Fjellbjørkeskogen i området vest for Elgsjøen bidrar til å sikre en spesiell naturtype innenfor
nasjonalparken, men er samtidig fra brukerhold framholdt som den mest verdifulle for skogs-
drift. For å imøtekomme brukerinteressene går fylkesmannen inn for endret vernestatus, fra
nasjonalpark til landskapsvernområde, for et mindre område vest for Elgsjøen. Fylkesmannen
presiserer at den delen av bjørkeskogen som har størst verneverdi, samt det viktige våtmarks-
området ved Langtjønna og Rundtjønna, fortsatt vil inngå i nasjonalparken.

NHD og Bergvesenet som ber om at vernegrensene justeres slik at framtidig drift av Hersjø malmforekomst, gjennom stoll ved Heggsetvollen, ikke kommer i konflikt med vernet. NTNU, Vitenskapsmuseet er glad for at skogen i Øggdalen er tatt med i verneområdet. NNV mener at storskogen i Øggdalen har kvaliteter og at området bør innlemmes i parken.

Direktoratet for naturforvaltning viser til tidligere omtale av forholdet til bergverksinteressene.

Til tross for at arealene i Røros kommune har stor likhet med tilgrensende areal i Vangrøft-dalen - Kjurrudalen landskapsvernområde, i Hedmark, mener DN at fylkesgrensen bør legges til grunn for grensedragning. DN anbefaler at arealet inngår i Øyungen landskapsvernområde.

DN merker seg at brukerinteressene er imot at barskogsområdene i Øggdalen og Ryggli inngår i verneområdet. Etter en total vurdering finner DN at de naturfaglige verdiene, og viktigheten av at denne naturtypen er representert i verneområdet som helhet, er av vesentlig betydning. DN viser til at brukerinteressene i vesentlig grad blir ivaretatt gjennom mulighet for drift etter egne retningslinjer.

DN legger fylkesmannens forslag til verneform og avgrensing til grunn for sin tilrådning og foreslår at et areal på 72,1 km² vernet som landskapsvernområde.

Miljøverndepartementet slutter seg til direktoratets tilrådning.

• Forskriften

Holtålen kommune ber om at bestemmelsen vedrørende hensetting av bobiler, samt bestemmelsen vedrørende retningslinjer for skogsdrift i Øggdalen/Ryggli blir strøket. Kommunen ønsker tatt inn i forskriften at det etter søknad kan gis tillatelse til plukking av bær og matsopp, uttak av kvist til bål, uttak av løvtre virke til setre og grusuttak på Meiåfjellet.

Ålen og Haltdalen fjellstyre og Styret i Øyungsvegen ber om at det blir åpnet for videre uttak av grus ved Meiåfjellet.

Haltdalen søndre og Hesjedal statsallmenninger foreslår at forvaltningsmyndigheten etter søknad kan gi tillatelse til bygging av traktorveg i forbindelse med skogsdrift i Øggdalen/Ryggli.

Røros kommune og Røros bondelag foreslår at forvaltningsmyndigheten etter søknad kan gi tillatelse til bygging av buer på eksisterende tomter og at det gjennom forskriften må settes forbud mot gruvedrift/mineralleting.

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag påpeker at skogen i Øggdalen har naturkvaliteter som det er viktig å ta vare på. Å fjerne retningslinjene, som skal sikre at vernevediene blir forvaltet på beste måte ved avvirkning, vil etter fylkesmannens mening være uforenlig med formålet med vernet. Fylkesmannen mener at det ikke er nødvendig med videre bygging av traktorveg i Øggdalen for å drive hogst i et visst omfang. Fylkesmannen har imidlertid forståelse for at det kan være behov for en enkelt traktorveg i Ryggli og vil anbefale at dette enkeltstående tilfellet gis dispensasjon i medhold av foreslått verneforskrift fremfor at forholdet tas inn i verneforskriften under eventuelle unntak etter søknad. Forholdet bør omtales spesielt i forvaltningsplanen for landskapsvernområdet.

Verneforslaget omfattes ikke av plantelivsfredning og plukking av bær og uttak av kvist til bål er derfor tillatt. Tilleggsbestemmelser om de nevnte tiltakene er derfor ikke nødvendig. Spørsmålet om uttak av grus følges opp i forvaltningsplanarbeidet.

Fylkesmannen går i mot at bestemmelsen om hensetting av bobiler blir fjernet. Hensikten med bestemmelsen er å hindre langtidsparkering av campingvogner og bobiler som med sin permanente karakter vil kunne endre landskapsbildet og være i strid med verneformålet.

Forslaget om oppføring av buer på eksisterende tomter er fremsatt spesielt med tanke på Kjurudalen hvor tidligere landbruksdrift med beite og utmarksslått har opphørt, og hvor landskapet nå er preget av gjengroing. Etter fylkemannens vurdering vil ikke oppføring av enkelte mindre buer være i konflikt med verneverdiene i området. I denne sammenheng ser fylkesmannen at overnattingsmuligheter vil kunne bidra til økt interesse for å holde dalen og kulturpreget i hevd. Tillatelse til bygging vil likevel ikke få et slikt omfang at det gir grunnlag for et eget punkt i forskriften og det anbefales at søknader vurderes i henhold til den generelle dispensasjonsbestemmelsen. Spørsmålet bør omtales spesielt i forvaltningsplanen for området.

Fylkesmannen viser til at gruvedrift og mineralleting er forbudt i henhold til foreslått verneforskrift.

LD mener at forskrift og forvaltningsplan er for kompliserte, særlig gjelder dette retningslinjer for skogsdrift i Øggdalen og Ryggli og .

Direktoratet for naturforvaltning mener bestemmelsen om skogsdrift står i forhold til de verneverdier ressursen representerer og anbefaler ikke forskriftsendring. DN viser til at forvaltningsplanarbeidet ikke er avsluttet og at spørsmålet om hensiktsmessig utforming av retningslinjer vil bli vurdert av skogfaglig kompetanse i denne sammenheng.

For øvrige høringsmerknader legger DN fylkesmannens konklusjoner og anbefalinger til grunn for utforming av verneforskriften.

Miljøverndepartementet har følgende merknad:

Foreslått forskrift viser til at lov om skogbruk og skogvern fortsatt skal gjelde, dog med begrensninger i forhold til flatehogst, treslagsskifte og skogsvegbygging. Dette innebærer at bestemmelsene for vernskog i Holtålen og Røros kommuner gjelder slik de er bestemt av fylkeslandbruksstyret. De bruksberettigedes rett til veduttak i statsalmenningen (hjemlet i fjelloven) endres ikke av verneforskriften.

Barskogsområdene i Øggdalen og Ryggli, med sjelden mose- og lavflora, omfattes av egne retningslinjer for skogsdrift. Arbeidet med fastsettelse av retningslinjer er ikke avsluttet. Vernevedtaket er på dette punkt kun et vedtak om at det skal utarbeides egne retningslinjer for skogsdrift i områdene. Bakgrunnen er at det i skogområdene skal sikres at fremtidig skogsdrift ikke medfører at landskapets art og karakter endres vesentlig, samtidig som det er et mål å bidra til at betingelsene for den sjeldent rike kryptogamfloraen opprettholdes.

I forslag til forvaltningsplan (1997) legges det til grunn at Øggdalen soneres i tre driftssoner og at Ryggli omfattes av retningslinjer som legger til rette for tilnærmet ordinært skogbruk. Det åpnes her for opparbeiding av en enkel traktorveg.

MD legger til grunn at de endelige retningslinjene, som utarbeides av lokalt utvalg i samarbeid med landbruksavdelingen og miljøvern avdelingen, vil legge til rette for praktiserbare regler som åpner for skogsdrift som ivaretar hensynet til verneformålet.

- **Ledalen landskapsvernområde med plantelivsfredning**

Holtålen kommune foreslår at grensen mellom Ledalen landskapsvernområde og nasjonalparken flyttes slik at den oppdemte Måstjønnå, som benyttes til reproduksjon av fisk, blir liggende i landskapsvernområdet.

Holtålen kommune, Haltdalen og Hesjedal almenningssstyrer, Holtålen skogeierlag, Ålen bonde- og delag, foreslår at alt areal nord for linjen Gråmerra - Hogravshøgda tas ut av verneforslaget pga skogbruksinteresser.

Rettighetshavere i Holtålen foreslår utvidelse mot nord-øst for å innlemme arealer med urskogspreget blandingsskog med stor betydning for bl.a. storfugl.

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag støtter foreslått grenseendring slik at Måstjønnå innlemmes i landskapsvernområdet og ber om at det i forvaltningsplanen utarbeides spesielle retningslinjer for fremtidig vedlikehold av damanlegget.

Fylkesmannen går i mot å ta ut barskogsarealene da disse har særlig store naturfaglige verdier. Hogst vil betinge veibygging i en fjelldal uten større tekniske inngrep og det vises til at statsallmenningen som berøres er en overskuddsallmenning.

Fylkesmannen mener at en utvidelse mot nord-øst ikke er ønskelig da dette omfatter skogområder som er mer påvirket av hogst.

Direktoratet for naturforvaltning legger fylkesmannens forslag til avgrensning og forskrift til grunn for sin tilrådning og foreslår at et areal på 26,2 km² vernes som landskapsvernområde med plantelivsfredning.

Miljøverndepartementet slutter seg til direktoratets tilrådning.

- **Forddalen landskapsvernområde**

Midtre Gauldal kommune og Holtålen kommune viser til at det kan bli nødvendig med vedlikehold av damanlegget ved Vassbekktjønnå og ved Manndraptjønnå. Kommunene ber om at områdene trekkes ut av nasjonalparken slik at vedlikeholdsarbeidet kan gjennomføres uten å komme i konflikt med vernebestemmelsene.

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag uttaler at verneverdiene i de aktuelle områdene kan ivaretas gjennom landskapsvern og anbefaler at områdene innlemmes i Forddalen landskapsvernområde slik kommunene anbefaler. Fylkesmannen forutsetter at det utarbeides nærmere retningslinjer for vedlikeholdsarbeidet i forvaltningsplanen for landskapsvernområdet.

Direktoratet for naturforvaltning legger fylkesmannens forslag til avgrensning og forskrift til grunn for sin tilrådning og foreslår at et areal på 30 km² vernes som landskapsvernområde.

Miljøverndepartementet slutter seg til direktoratets tilrådning.

- **Henddalen landskapsvernområde med plantelivsfredning**

Direktoratet for naturforvaltning legger fylkesmannens forslag til avgrensning og forskrift til grunn for sin tilrådning, og foreslår at et areal på 12,0 km² vernes som landskapsvernområde med plantelivsfredning.

Miljøverndepartementet viser her til sine merknader på s.8.

- **Budalen landskapsvernområde**

En grunneier i Midtre Gauldal foreslår at grensen for nasjonalparken trekkes utenom Kjellvollen for å gjøre det enklere å opprettholde dagens virksomhet på setra.

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag anbefaler av hensyn til videre drift av setereiendommen at grensen justeres slik at setra i sin helhet blir liggende i landskapsvernområdet.

Direktoratet for naturforvaltning støtter forslaget om en mindre justering av nasjonalparkgrensen ved Kjellvollen og foreslår at et areal på 33,6 km² vernes som landskapsvernområde med den forskrift som fylkesmannen har foreslått..

Miljøverndepartementet slutter seg til direktoratets tilrådning.

- **Endalen landskapsvernområde**

Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet ber om at det blir totalforbud mot hogst i bjørkeskogområdene nord for Hytthaugvollen grunnet langtidsstudier av hekkende spurv.

Direktoratet for naturforvaltning ber om at det i forvaltningsplanen for Endalen blir tatt hensyn til områdene for langtidsstudier av spurvefugl og legger fylkesmannens forslag om avgrensning og forskrift til grunn for sin tilrådning om vern av et areal på 35,6 km² som landskapsvernområde.

Miljøverndepartementet slutter seg til direktoratets tilrådning.

- **Magnilldalen- Busjødalen landskapsvernområde**

Tynset kommune mener at nordlig grense for landskapsvernområdet bør sammenfalle med kommunegrensa mot Tolga for å få en enklere forvaltning.

Tynset kommune og en grunneier i Tynset foreslår en mindre grenseendring slik at innmark og fjøsanlegg ved Gjerkroken, i sin helhet, blir liggende utenfor landskapsvernområdet.

Grunneiere i Vingelen og Tolga kommune viser til beiteinteresser med tekniske installasjoner og foreslår at sør/østre del av landskapsvernområdet trekkes ut av planen.

Fylkesmannen i Hedmark viser til at kommunegrensen er godt merket og at foreslått grenseendring vil gi en mer praktisk forvaltningsgrense. Det påpekes også at kommunegrensen også er grenselinjen mellom to utmarkslag. Endringsforslaget til kommunen anbefales.

Selv om fylkemannen ikke ser det problematisk med dyrket mark og fjøsanlegg i landskapsvernområdet, finner en likevel å kunne akseptere grenseendringsforslaget ved Gjerkroken.

Fylkesmannen viser til at Tolga kommunes grenseendringsforslag omfatter nesten 15 km² som naturlig hører til landskapsrommet Magnilldalen og Busjødalen. De tekniske installasjonene er heller ikke av en karakter som gjør landskapsvern uaktuelt. På dette grunnlaget kan ikke fylkesmannen anbefale endringsforslaget.

Direktoratet for naturforvaltning legger fylkesmannens forslag til avgrensning og forskrift til grunn for sin tilrådning og foreslår at et areal på 77,8 km² vernes som landskapsvernområde.

Miljøverndepartementet slutter seg til direktoratets tilrådning.

- **Londalen- Ørvilldalen landskapsvernområde**

Bratthøa Sauehamnlag påpeker at Fylkesmannens alternative verneforslag, med utvidet nasjonalpark, er uaktuelt innenfor hamnelagets område.

Fylkesmannen i Hedmark anbefaler at Måssådalen inngår i landskapsvernområdet og ikke i nasjonalparken. Dalen har preg som naturlandskap, men eksisterende inngrep med bilveg og bygninger i aktiv bruk gjør at landskapsvern anbefales.

Direktoratet for naturforvaltning legger fylkesmannens forslag til avgrensning og forskrift til grunn for sin tilrådning og foreslår at et areal på 49,7 km² vernes som landskapsvernområde.

Miljøverndepartementet slutter seg til direktoratets tilrådning.

- **Vangrøftdalen-Kjurrudalen landskapsvernområde**

- **Avgrensning**

NOF viser til at Litjåsen-Ola-traktene i Dalsbygda i Os har viktige interesser knyttet til urørthet, landskap, plante- og fugleliv. NOF viser til at området skiller seg fra seterlandskapet i

Øvrige deler av det forelåtte landskapsvernområdet og ber om at denne delen innlemmes i nasjonalparken. Subsidiært anmoder NOF om at DN iverksetter en verneplanprosess med sikte på å etablere et naturreservat i området.

Fylkesmannen i Hedmark ser det som naturlig at spørsmålet om grenseendring avklares senere i prosessen når mer fakta om granittforekomsten foreligger.

NHD, Bergvesenet og Os kommune ber om at vernegrensene justeres slik at området med hvit trondhjemit, i Olbekkdalen, holdes utenfor planen.

Direktoratet for naturforvaltning viser til det sterke lokale og sentrale ønsket om utnytting av granittforekomsten, og anbefaler en mindre grenseendring slik at et mulig dagbrudd blir lokalisert utenfor landskapsvernområdet. DN påpeker at Olbekkdalen i dag framstår som et tilnærmet urørt nærområde for Dalsbygda, med betydelige naturverdier. En eventuell åpning av et dagbrudd vil gi behov for en reguleringsplan med bestemmelser som sikrer en best mulig landskapstilpasset drift. Med unntak av denne grensejusteringen legger DN fylkesmannens forslag til avgrensning til grunn for sin tilrådning og foreslår at et areal på 125,9 km² vernes som landskapsvernområde.

- **Forskriften**

Os kommune foreslår at formålet vektlegger at vernet skal stimulere til å opprettholde et aktivt landbruk. Kommunen ber om at det kun vises til annet lovverk og forskrifter for skjøtsel og drift av skogen, og for skogsvegbygging. Videre ønsker kommunen at bygninger tapt ved brann eller naturskade kan bygges opp igjen uten at forvaltningsmyndighet varsles. Det ønskes at motorferdselforbudet også skal omfatte ferdsel i forbindelse med militær operativ virksomhet. Bestemmelser om byggevirksomhet, nydyrking og vegbygging m.m. foreslås innarbeidet som generelle unntak som ikke krever egen tillatelse fra forvaltningsmyndigheten. Vangrøftdalen Seterveilag A/L avviser forslagene om å avsette kun ett fyllmasseuttak og bruk av Henningsmoen som stamgrustak. Videre kreves det at forskriften gir tillatelse til vegvedlikehold for å opprettholde "nødvendig standard", ikke "dagens standard".

Fylkesmannen i Hedmark har etter en nærmere vurdering forståelse for at foreslått formålsparagraf kan oppfattes som for lite aktiv, både sett i forhold til intensjonene med vernet og sett fra jordbruksinteressene sin side. Fylkesmannen anbefaler at formuleringen *skapt gjennom aktiv jordbruksdrift* innarbeides i formålet for Vangrøftdalen-Kjurrudalen landskapsvernområde og Londalen-Ørvilldalen landskapsvernområde. Øvrige uttalelser er kommentert foran.

Direktoratet for naturforvaltning viser til NGUs rapport hvor aktuelle grusforekomster til vegvedlikehold er utredet med hensyn til egnethet, og støtter forslaget om ett fyllmassetak og bruk av Henningsmoen som stamgrustak. For øvrige høringsmerknader legger DN fylkesmannens konklusjoner og anbefalinger til grunn for utforming av verneforskriften.

Miljøverndepartementet viser til at Os kommune har hatt møte med departementet om framføring av kraftledninger til aktive seterbruk innenfor området og om finansiering av slike tiltak. Departementet vil vise til at bestemmelsene for landskapsvernområdet åpner for behandling av søknad om slike anlegg. Spørsmålet om finansiering må løses uavhengig av hvorvidt området får vernestatus etter naturvernloven eller ikke. Departementet slutter seg for øvrig til direktoratets tilrådning om avgrensning og verneforskrift for landskapsvernområdet.

FORVALTNING OG OPPSYN

Etter lokal høring av verneforslaget er det åpnet for at kommuner kan søke om å overta forvaltningsansvar for verneområder etter nvl. Da forutsetningene således er endret, refereres

ikke fylkesmennenes vurdering og tilrådning på bakgrunn av lokale høringsmerknader.

Høringsmerknader

Nasjonalparken:

Sør-Trøndelag fylkeskommune påpeker at det bør opprettes et rådgivende utvalg med representasjon fra kommunene og fylkesmann/fylkeskommune.

Sør-Trøndelag bondelag og Hedmark bondelag foreslår at forvaltningsmyndighet legges til et samarbeidsutvalg med representanter fra grunneiere og fylkesmannen.

Dalsbygda utmarksråd krever en forvaltning der myndigheten overføres til et organ med en representant fra hvert fylkesmann og tre representanter for grunneierne i området.

Glommen Skogeierforening ber om at grunneiere og rettighetshavere får plass i forvaltningsorganet.

NNV krever å få anledning til å oppnevne en representant i et rådgivende kontaktutvalg for nasjonalparken.

Hedmark fylkeskommune, Hedmark fylkeslandbruksstyre og Sør-Trøndelag fylkeslandbruksstyre anbefaler at forvaltningsmyndigheten legges til et lokalt organ med sterk lokal og regional innflytelse.

Regionrådet for Fjellregionen, Os kommune, Tolga kommune, Tynset kommune, Holtålen kommune, Midtre Gauldal kommune og Setereiere ved Grøntjønnan ber om at forvaltningsmyndigheten legges til et utvalg med en representant fra hver av fylkesmennene og en representant fra hver kommune, med DN som ankemyndighet.

Landskapsvernområdene:

Sør-Trøndelag fylkeskommune, Sør-Trøndelag fylkeslandbruksstyre, Regionrådet for Fjellregionen, Os kommune, Tolga kommune, Tynset kommune og Magnillsjøen setersameie går inn for lokal forvaltning av landskapsvernområdene.

Sør-Trøndelag bondelag, Hedmark bondelag og Haltdalen søndre og Hesjedal almenningstyret mener forvaltningsmyndigheten må legges til egne utvalg, med grunneiere og rettighetshavere i flertall, i den enkelte kommune.

Hedmark fylkeskommune anbefaler at seterområdene i landskapsvernområdene tas ut av verneplanen dersom lokal forvaltning ikke kan gjennomføres.

Hele verneforlaget:

Sør-Trøndelag fylkeskommune understreker at kulturminnemyndighetene skal uttale seg i saker hvor kulturminneverdier er berørt før forvaltningsmyndigheten fatter vedtak.

Arbeidsutvalget og nasjonalparkutvalget i Forelhogna villreinområde, Dalbygda utmarksråd, Hedmark Bonde- og småbrukarlag, Grunneierne i Vingelen, Budal fjellstyre og Holtålen senterparti, Soknedal fjellstyre på vegne av 17 lag/organisasjoner i Soknedal, en grunneier i Midtre Gauldal, Røros kommune, berørte grunneiere i Røros og Rennebu kommune mener at det må legges til rette for utprøving av en lokal forvaltningsmodell for verneområdene. Det anføres at eksisterende organisering av villreinforvaltningen har gitt gode resultater og må videreføres.

Fordalen østre utmarkslag, Fiskeutvalget i Dalsbygda og Ålen sau- og geitavlslag mener at det i størst mulig grad må legges til rette for lokal forvaltning av verneområdene.

Ålen og Haltdalen fjellstyre mener at oppsynet i området bør fortsette som i dag og samordnes for nasjonalpark og landskapsvernområder.

Naturvernforbundet i Hedmark/Naturvernforbundet på Tynset anbefaler fylkesmannen som forvaltningsmyndighet for verneområdene, men med delegering av enkelte saksområder i landskapsvernområdene til kommunene. Forbundet påpeker at det er viktig med lokal deltakelse i rådgivende utvalg.

Statens naturforvaltningsråd frarår delegering av myndighet inntil kommunene gjennomgående besitter tilstrekkelig naturfaglig kompetanse og økonomiske ressurser til å ivareta et nasjonalt ansvar på dette området.

NNV, Midtre Gauldal Venstre og seks grunneiere i Holtålen mener at ansvaret for forvaltningen av nasjonale verneverdier må ligge hos statlige myndigheter og går i mot delegering av forvaltningsmyndighet til kommunene.

Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet mener at forvaltningsansvaret, for verneområder med nasjonale verneverdier, bare i begrenset grad kan overføres til lokalnivået. Eventuell delegering av deler av forvaltningsmyndigheten må forutsette at det foreligger godkjente forvaltnings- og skjøtselsplaner. Slike planer må utarbeides umiddelbart etter et vernevedtak er fattet. Vitenskapsmuseet er villig til å bidra med kunnskap om og faglig oppfølging av utviklingen i kulturlandskapet.

Norsk Botanisk forening hevder at det er avgjørende med biologisk fagkompetanse i forvaltningen av verneområdene.

Direktoratet for naturforvaltning viser til at Stortinget gjennom Innst O.nr.64 (1995-96), om lov om statlig naturoppsyn, uttrykte ønske om utprøving av forvaltningsmodeller med større folkevalgt medvirkning og at Forollhogna burde være et av tre prøveområder.

DN tok derfor initiativ til at det etter lokal høring av verneforslaget ble nedsatt et arbeidsutvalg for drøfting av aktuelle modeller. Utvalget med representanter fra kommunene, rettighetshavere og fylkesmannen ble ledet av Lars Buttingsrud, ordfører i Tolga kommune. DN legger i hovedsak utvalgets konklusjoner og anbefalinger til grunn for sin tilrådning:

- Kommunene får tilbud om å overta forvaltningsmyndigheten for landskapsvernområdene.
- Kommunene vil også bli tilbudt forvaltningsmyndighet for nasjonalparken for en 5-årig prøveperiode.

DN forutsetter

- at kommunene oppfyller krav om kompetanse og kapasitet, og
- at det etableres et rådgivende samarbeidsorgan som omfatter samtlige berørte kommuner.

DN understreker i tillegg følgende:

Helhetlig forvaltning av hele vernekomplekset vil være hovedutfordringen når syv kommuner skal dele forvaltningsansvaret. nvl åpner ikke adgang til å pålegge kommunene slikt forvaltningsansvar. Forvaltningsmyndighet vil således bli delegert til den enkelte kommune, som juridisk ansvarlig, dersom kommunen ønsker dette.

Forvaltningsvedtak vil regnes som ordinære kommunale vedtak. Myndigheten kan ikke delegeres videre til fristilte partssammensatte utvalg som ikke er en del av kommunenes ordinære organer etter kommuneloven.

Høringsmerknader fra rettighetshavere, grunneiere og andre berørte parter viser at det er ønske om direkte medvirkning i forvaltningen av verneområdene. Slik medvirkning vil kommunen måtte sikre gjennom sin ordinære saksbehandling etter kommuneloven, på samme måte som det blir gjort på andre kommunale sakfelt.

DN forutsettes å være klageinstans for forvaltningsvedtak fattet av kommunene.

Det er i dag ikke hjemmel for å delegere myndighetsutøvelse til interkommunale nemnder som fatter vedtak som berører flere kommuner. Dette medfører at et felles rådgivende utvalg ikke kan ha reell forvaltningsmyndighet.

En hovedfunksjon for rådet vil være å sikre samordning av forvaltningen. For å fungere bør det ikke være for stort. Et råd med en representant fra hver av de 7 kommunene, 2 fylkeskommunene og 2 fylkesmennene kan være en hensiktsmessig sammensetning.

DN foreslår at rådet, i tillegg til ordinære møter, årlig avholder et møte hvor organisasjoner og representanter for grunneiere og rettighetshavere inviteres til en bredere debatt om forvaltningen. Rådet vil ha en viktig rolle med hensyn til å vurdere utviklingen av forvaltningen med utgangspunkt i en samlet gjennomgang av enkeltvedtak om dispensasjoner eller skjøtselstiltak truffet i den enkelte kommune. Denne informasjonen vil gi grunnlag for utvikling av forvaltningsstrategier og justering av forvaltningsplanen. Rådet vil ha en sentral rolle i utarbeidelse av forvaltningsplanen for nasjonalparken og for delplanene i de ulike seterdalene.

Første utgave av forvaltningsplanen bør revideres samtidig som prøveordningen blir evaluert, dvs etter fem år. Planen skal godkjennes av DN.

Inntil formelle avtaler er inngått, mellom kommunene og DN, vil det være fylkesmennene som er forvaltningsmyndighet for verneområdene.

Miljøverndepartementet støtter forslaget om å overføre myndighet til kommunene slik DN har foreslått for nasjonalparken og de 8 landskapsvernområdene. Gjennomføringen av de foreslåtte forvaltningsordninger må skje innenfor eksisterende budsjettammer.

Naturoppsyn

NFS, Regionrådet for fjellregionen, Tynset kommune og Budal fjellstyre har kommentarer vedrørende organiseringen av oppsynet. NFS er usikre på om Statens Naturoppsyn (SNO) har behov for 3 nye stillinger i området, og legger vekt på at SNO bør basere oppsynet i stor grad på kjøp tjenester, og på den måten medvirke til å styrke det lokalt forankra oppsynet. Regionrådet mener SNO primært bør ha ansvaret i nasjonalparken, mens kommunene bør ha ansvar for landskapsvernområdene. Også de to øvrige høringsinstansene legger vekt på at eksisterende oppsynsordninger bør videreføres.

Direktoratet for naturforvaltning viser at SNO har det overordnede ansvar for statlig naturoppsyn i alle verneområder.

Hovedoppgavene for et framtidig oppsyn i Forollhogna-området kan skisseres som følger:

- Informasjon og rettledning til brukere/besøkende.
- Holde oversikt over utviklingstendenser i bruken av området.
- Holde oppsyn/oversikt med status over natur- og kulturverdiene i området, med spesiell vekt på sårbare og trua arter.
- Kontrollere, rapportere og reagere på brudd på verneforskriften og annet lov-/regelverk.
- Føre tilsyn og utføre eventuelt vedlikehold på statlig eiendom, herunder informasjons- og oppmerksomhetsmaterieil.
- Skadedokumentasjonsarbeid og oppsyn med rovvilt og bufe i nasjonalparken.

DN er kommet til at oppbygging av oppsynet kan skje gjennom en kombinasjon av nye SNO-stillinger og kjøp av tjenester fra eksisterende lokale oppsyn. DN legger til grunn at det må være en betydelig statlig tilstedeværelse i en ny nasjonalpark, men mener samtidig at en styrking av eksisterende oppsyn kan være viktig for å sikre god lokal forankring og gode samarbeidsrelasjoner.

DN anbefaler at det etableres 2 nye SNO-stillinger i området, og at det i tillegg bevilges midler slik at oppsyn tilsvarende en stilling kan baseres på kjøp av tjenester blant de 8 fjellstyrene i området og Kvikne utmarksråd. Lokalisering av de nye stillingene bør vurderes av SNO, i

samarbeid med berørte kommuner, ut fra en helhetlig vurdering av mulighetene for å utnytte lokale oppsynsordninger.

DN understreker at det viktig å få et samordnet og helhetlig statlig naturoppsyn i både nasjonalparken og landskapsvernområdene. Ved lokalisering av nye SNO-stillinger bør dette i en viss grad ses i sammenheng med framtidige oppsynsbehov ved utvidelse av nasjonalparkene i Femundsmarka, Rondane og på Dovrefjell, samt eventuelle behov knyttet til oppsyn med kulturminner på Røros. Også SNOs arbeid med rovvilt generelt og med skadedokumentasjon må ses i sammenheng med oppsynsbehovet i de nye verneområdene, for å få en samordnet og best mulig utnyttelse av oppsynsressursene.

Miljøverndepartementet slutter seg til DNs konklusjon om behovet for et samordnet og effektivt oppsyn i området. Arbeidet med å etablere et slikt oppsyn må skje innenfor eksisterende budsjettammer.

Miljøverndepartementet

tilråd

1. Forskrifter om vern av Forollhogna med tilliggende dalfører i Sør-Trøndelag og Hedmark fylker fastsettes i samsvar med vedlagte forslag (vedlegg 1-9).

Sendes tilbake til *Naturvernmyndighet*
Det attesteres at denne gjenpart er
i samsvar med kongelig resolusjon
av 21/Des 2001
Statsrådets kontor. 28/Des 2001
Aida S. Krogh

FORSKRIFT OM VERN AV FOROLLHOGNA NASJONALPARK I HOLTÅLEN, MIDTRE GAULDAL OG RENNEBU KOMMUNER I SØR-TRØNDELAGE FYLKE OG I OS, TOLGA OG TYNSET KOMMUNER I HEDMARK FYLKE. VERNEPLAN FOR FOROLLHOGNA MED TILLIGGENDE DALFØRER.

Fastsatt ved kgl. res. 21. desember 2001 med hjemmel i lov av 19. juni 1970 nr. 63 om naturvern § 3, jfr. § 4 og §§ 21, 22 og 23. Fremmet av Miljøverndepartementet.

§ 1 AVGRENSNING

Verneområdet berører følgende statsallmenninger: Soknedal statsallmenning, Endal statsallmenning, Budal statsallmenning, Nekjådal statsallmenning, Hesjedal statsallmenning, Haldal søndre statsallmenning, Dragås søndre statsallmenning og Kvikne Austre statsallmenning.

Foruten statsallmenningene berører verneområdet følgende gnr/bnr:

Holtålen kommune: 221/3, 221/4, 221/6, 300/1.

Midtre Gauldal kommune: 258/1, 258/2, 258/15, 258/30, 261/1, 261/2, 261/3, 261/4, 262/1, 262/2, 262/3, 262/4, 262/5, 263/1, 263/2, 263/3, 263/4, 263/5, 263/6, 263/10, 263/11, 263/14, 263/15, 264/2, 265/1, 265/2, 265/3, 265/4, 265/6.

Rennebu kommune: 61/7, 62/23, 62/34, 63/36, 84/1, 115/1, 115/7, 115/10.

Os kommune: 103/4, 105/2, 106/1, 107/1, 110/1, 113/4, 114/1, 114/2, 114/12, 114/86, 115/1, 115/19, 117/1, 119/1, 120/1, 120/3, 121/1, 121/2, 121/3, 121/6, 121/12, 122/1, 122/2, 122/3, 123/1, 123/2, 123/3, 123/4, 123/5, 123/12, 123/14, 123/16, 123/17, 123/18, 123/19, 123/20, 123/24, 123/25, 123/27, 123/28, 123/87, 125/2, 130/1, 130/3, 130/4, 130/5, 130/6, 130/10, 130/12, 130/13, 130/14, 130/19, 130/20, 130/22, 130/25, 130/34, 130/41, 130/44, 131/1, 131/2, 131/4, 131/5, 131/10, 131/11, 131/12, 131/15, 131/16, 131/18, 131/19, 131/20, 131/21, 131/22, 131/26, 131/27, 131/28, 131/30, 131/31, 131/32, 131/33, 131/35, 131/36, 131/40, 131/43, 131/47, 131/51, 131/57, 131/62, 131/65, 131/66, 131/67, 131/69, 131/74, 131/75, 131/77, 131/78, 131/85, 131/90, 131/92, 131/93, 131/117, 131/132, 131/135, 131/138, 131/148, 131/152, 131/153, 131/158, 131/161, 131/168, 131/179, 131/181, 131/184, 131/190, 131/204, 131/382, 132/1, 132/3, 132/8, 132/9, 132/10, 132/11, 132/22, 132/28, 133/10, 133/13, 133/14, 133/18, 133/24, 133/26, 133/30, 133/31, 133/32, 133/33, 133/38, 133/45, 133/60, 133/62, 133/63, 133/64, 133/66, 133/68, 133/70, 133/73, 133/74, 133/77, 133/81, 133/92, 133/95, 133/97, 133/100, 134/1, 134/5, 134/9, 134/11, 134/16, 134/27, 134/28, 135/1, 135/2, 135/9, 135/10, 135/15, 135/16, 135/20, 135/21, 135/25, 135/56, 135/58, 135/97, 135/114, 135/134, 136/1, 136/7.

Tolga kommune: 14/1,2,3,4,5, Vingelen Sameie.

Tynset kommune: 160/1,2,6,7,8, 165/1,3,11, 166/12, 166/38, 167/2,7,86, 167/57,59, 168/1,2,5,8, 214/1 (Kvikne Austre statsallmenning).

Nasjonalparken dekker et totalareal på ca 1 061,9 km². Grensene for nasjonalparken fremgår av vedlagte kart i målestokk 1:100.000 datert Miljøverndepartementet desember

ber 2001. De nøyaktige grensene for nasjonalparken skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Forskriften med kart skal oppbevares i kommunene Holtålen, Midtre Gauldal, Rennebu, Os, Tolga og Tynset, hos fylkesmannen i Hedmark, fylkesmannen i Sør-Trøndelag, i Direktoratet for naturforvaltning og i Miljøverndepartementet.

§ 2 FORMÅL

Formålet med opprettelsen av Forollhogna nasjonalpark er:

- å bevare et stort, sammenhengende og i det vesentlige urørt fjellområde,
- å bevare i naturlig tilstand landskapsformer og det biologiske mangfoldet med en variert vegetasjon med stort innslag av kravfulle plantearter og et rikt dyreliv med en høyproduktiv villreinstamme,
- å verne om kulturminner og kulturlandskapsinnslag.
-

§ 3 VERNEBESTEMMELSER

1. Landskapet

1.1. *Vern mot inngrep i landskapet*

Landskapet er vernet mot tekniske inngrep av enhver art, som for eksempel oppføring av bygninger, anlegg og faste innretninger, vegbygging, vassdragsregulering, oppdemninger, uttak, oppfylling, planering og lagring av masse, sprenging og boring, drenering og annen form for tørrlegging, flytting og fjerning av stein og blokker eller mineraler, bergverksdrift, framføring av luft- og jordledninger, nydyrking, bakkeplanering, planting, bygging av bruer og klopper, oppsetting av skilt, merking av stier og løyper o.l. Kulturminner skal beskyttes mot skade. Opplistingen er ikke uttømmende.

1.2. *Bestemmelsene i punkt 1.1 er ikke til hinder for:*

- a) Nødvendig vedlikehold av eksisterende seterhus, hytter, buer og naust i samsvar med tradisjonell byggeskikk i området. Bygningene skal ikke endre funksjon, bygges om eller utvides.
- b) Gjenoppføring av bygninger som går tapt ved brann eller naturskade med samme størrelse og funksjon som tidligere. Forvaltningsmyndigheten skal varsles og kan sette vilkår for utformingen og plasseringen av bygningene.
- c) Vedlikehold av eksisterende gjerder, sanketrøer, bruer, klopper, merking o.l.

1.3. *Forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til:*

- a) Nødvendig vedlikehold uten standardheving av følgende eksisterende tekniske anlegg: Kommunikasjonsanlegget på Forollhogna, inntaksanlegget for Ya, bilvegen til Grøntjønnan, traktorvegen til Hiåsjøen, kjøresporene til Dalbusjøen og til Forelsjøen fra Såttåhaugen og damanleggene i Fisktjønnområdet.

- b) Oppføring av hytter/buer i forbindelse med oppsynsvirksomhet og gjeting.
- c) Oppføring av fiskebuer i sørenden av Forelsjøen for fiskeberettigede i Os kommune i tråd med en samlet plan.
- d) Anlegg av nødvendige sanketrøer.
- e) Tiltak for å ta vare på kulturminner.
- f) Prøveboring og etablering av nødvendige luftesjakter i forbindelse med underjordisk drift av mineralforekomster med uttakssted utenfor verneområdet.

2. Plantelivet

2.1 *Vern av plantelivet*

Vegetasjonen, herunder også døde trær og busker, er vernet mot skade og ødeleggelse av enhver art. Planting, såing, gjødsling og innføring av nye plantearter er forbudt.

2.2 *Bestemmelsene i punkt 2.1. er ikke til hinder for:*

- a) Tradisjonell utmarksbeiting og slått på inngjerdede setervoller. Direktoratet for naturforvaltning kan ved forskrift regulere beiting i nasjonalparken av hensyn til verneformålet.
- b) Bruk av trevirke (ris) til snarefangst.
- c) Bruk av kvister fra nedfalt virke og tørre kvister til bål på stedet.
- d) Plukking av vanlige planter til eget bruk.
- e) Plukking av bær og matsopp.
- f) Såing og gjødsling på setervollene på Grøntjønnan.

2.3 *Forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til:*

- a) Uttak av trevirke til brensel for buer, hytter og setre i nasjonalparken.

3. Dyrelivet

3.1. For forvaltningen av viltet gjelder viltlovens bestemmelser. Nye dyrearter må ikke innføres.

3.2 Fiske er tillatt i samsvar med bestemmelsene i lov om laksefisk og innlandsfisk m.v. Utsetting av fisk og andre ferskvannsorganismer er forbudt. Forvaltningsmyndigheten kan likevel gi tillatelse til utsetting av fisk fra stedeagne fiskestammer der dette er gjort tidligere.

3.3 Kalking av vann og på land er forbudt.

4. Ferdsel

4.1 *Generelt om ferdsel*

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

4.2 *Organisert ferdsel*

Bestemmelsene i denne forskrift er ikke til hinder for tradisjonell turvirksomhet til fots i regi av turistforeninger, skoler, barnehager, ideelle lag og foreninger.

Annen organisert ferdsel og ferdselsformer som kan skade naturmiljøet må ha særskilt tillatelse av forvaltningsmyndigheten, jfr forvaltningsplan.

4.3 *Sykling og bruk av hest*

Sykling, organisert bruk av hest, eller kjøreturer med hest, er bare tillatt på eksisterende vegger eller traseer som er særskilt utpekt av forvaltningsmyndigheten.

4.4 *Regulering av ferdsel*

Innenfor nærmere avgrensede deler av nasjonalparken kan Direktoratet for naturforvaltning ved forskrift regulere eller forby ferdsel som kan være til skade for naturmiljøet.

Av hensyn til naturmiljøet eller kulturminner kan forvaltningsmyndigheten legge om eller legge ned løyper og stier.

4.5 *Generelle unntak for ferdsel*

Bestemmelsene i punkt 4 gjelder ikke ferdsel i forbindelse med militær operativ virksomhet, politi-, rednings-, brannvern-, skjøtsels-, oppsyns- eller forvaltningstjeneste.

5. **Motorisert ferdsel**

5.1 *Forbud mot motorferdsel*

Motorisert ferdsel til lands og til vanns, herunder bruk av luftfartøy lavere enn 300 meter er forbudt. Forbudet mot motorferdsel gjelder også bruk av modellfly, modellbåt o.l.

5.2 *Bestemmelsene i punkt 5.1 er ikke til hinder for:*

- a) Motorisert ferdsel i forbindelse med militær operativ virksomhet, politi-, rednings-, brannvern-, oppsyns- og forvaltningstjeneste. Øvelseskjøring for nevnte formål er forbudt.
- b) Motorisert ferdsel sommerstid på eksisterende vei fram til Grøntjønna for grunneier og bruksberettigede i forbindelse med jordbruksvirksomhet og for nødvendig transport av materialer, brensel, utstyr og proviant til hytter, buer og setre.
- c) Nødvendig uttransport av sjuke/skadde buer når forvaltningsmyndigheten er varslet.

5.3 *Forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til:*

- a) Nødvendig transport av ved, materialer m.m. til eksisterende setre, buer og hytter på snødekt mark.
- b) Nødvendig bruk av traktor på barmark etter kartfestede eksisterende kjørespor/traktorveger for transport av materialer, brensel og utstyr til hytter, buer og setre.
- c) Utkjøring av saltsteiner på snødekt mark.
- d) Lavtflyving i forbindelse med beitedyrleting og viltregistreringer.

6. Forurensning

Forurensning og forsøpling er forbudt. Avfall skal tas med ut av området. Det må ikke brukes kjemiske midler som kan påvirke naturmiljøet.

§ 4 GENERELLE DISPENSASJONSBESTEMMELSER

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra vernebestemmelsene når formålet med vernet krever det, for vitenskapelige undersøkelser, for arbeid eller tiltak av vesentlig samfunnsmessig verdi og i andre særlige tilfeller, når dette ikke strider mot formålet med vernet.

§ 5 FORVALTNINGSPLAN

Forvaltningsmyndigheten kan sette i verk tiltak for å fremme formålet med vernet. Det skal utarbeides en forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for gjennomføring av tiltak når det gjelder oppsyn, skjøtsel, informasjon m.v. Forvaltningsplanen skal godkjennes av Direktoratet for naturforvaltning.

§ 6 FORVALTNINGSMYNDIGHET

Direktoratet for naturforvaltning fastsetter hvem som er forvaltningsmyndighet for verneforskriften.

§ 7 RÅDGIVENDE UTVALG

Det kan opprettes et rådgivende utvalg for forvaltning av nasjonalparken.

§ 8 IKRAFTTREDELSE

Denne forskrift trer i kraft straks.

**FORSKRIFT OM VERN AV BUDALEN LANDSKAPSVERNOMRÅDE I
MIDTRE GAULDAL KOMMUNE I SØR-TRØNDELAG FYLKE.
VERNEPLAN FOR FOROLLHOGNA MED TILLIGGENDE DALFØRER.**

Fastsatt ved kgl. res. av 21. desember 2001 med hjemmel i lov av 19. juni 1970 nr. 63 om naturvern, § 5 og § 6, jfr. §§ 21, 22 og 23. Fremmet av Miljøverndepartementet.

§ 1 AVGRENSNING

Landskapsvernområdet berører følgende gnr/bnr i Midtre Gauldal kommune:

170/2, 170/9, 200/1, 200/2, 200/3, 200/4, 200/5, 200/6, 201/1, 201/2, 201/3, 202/1, 202/2, 203/1, 203/2, 203/3, 203/4, 204/1, 205/1, 206/1, 207/1, 207/2, 208/1, 208/2, 208/3, 208/4, 210/1, 211/1, 211/2, 211/3, 211/4, 211/5, 211/6, 211/8, 211/10, 211/11, 212/1, 212/2, 402/1 (Budal statsallmenning).

Landskapsvernområdet dekker et totalareal på 33,6 km². Grensene for landskapsvernområdet framgår av vedlagte kart i målestokk 1:100.000, datert Miljøverndepartementet desember 2001.

De nøyaktige grensene for landskapsvernområdet skal avmerkes i marka der de går over land og knekkpunktene skal koordinatfestes.

Kartet og verneforskriften oppbevares i Midtre Gauldal kommune, hos Fylkesmannen i Sør-Trøndelag, i Direktoratet for naturforvaltning og i Miljøverndepartementet.

§ 2 FORMÅL

Formålet med opprettelsen av Budalen landskapsvernområde er å ta vare på et særpregget natur- og kulturlandskap med tilhørende planteliv, der seterlandskapet med seterbebyggelse, setervoller og kulturminner utgjør en vesentlig del av landskapets egenart.

§ 3 VERNEBESTEMMELSER

For landskapsvernområdet gjelder følgende bestemmelser:

1. Området er vernet mot alle inngrep eller tiltak som vesentlig kan endre eller virke inn på landskapets art eller karakter, slik som for eksempel oppføring av bygninger, anlegg og faste innretninger, riving av gamle seterbygninger, vegbygging, vassdragsregulering, oppdemninger, oppdyrking av nye arealer, inngjerding av utmarksarealer, planting, sprøyting med kjemiske midler mot løvtreoppslag, drenering og annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling, planering og lagring av masse, framføring av luftledninger, bergverksdrift og annen form for grave-, sprengnings- eller borearbeider, henleggelse av avfall og hensetting av campingvogner og

bobiler. Oppstillingen er ikke uttømmende. Fylkesmannen avgjør i tvilstilfeller om et tiltak må ansees å ville endre landskapets art eller karakter vesentlig.

2. Uttak av løsmasser til vegvedlikehold er bare tillatt fra steder som er spesielt avsatt til formålet i forvaltningsplanen.
3. For skjøtsel og drift av skogen gjelder lov om skogbruk og skogvern, dog er treslagsskifte, bygging av skogsveger og snauhogst av flater større enn 3 daa forbudt.
4. Jakt og fiske i samsvar med gjeldende særlover.
5. For motorisert ferdsel gjelder lov om motorisert ferdsel i utmark og vassdrag. All motorisert ferdsel skal foregå hensynsfullt og slik at det ikke oppstår skjemmende hjulspor, terrengskader o.l., jf. motorferdselloven §8.

§ 4 GENERELLE UNNTAK

Bestemmelsene i § 3, 1. ledd er ikke til hinder for:

1. Vedlikehold av eksisterende bygninger, vegger, anlegg, gjerder, bruer, klopper o.l.
2. Gjenoppføring av bygninger som er gått tapt ved brann eller naturskade med samme størrelse og funksjon som tidligere. Forvaltningsmyndigheten, eller andre som blir tillagt myndighet, skal i slike tilfeller varsles på forhånd og det kan settes vilkår for utforming og plassering av bygningene.
3. Beiting og drift av eksisterende setervoller og dyrkede arealer, herunder nødvendig gjerding.
4. Anlegg av nødvendige sanketrøer.
5. Gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i sikrings-, ambulanse-, politi-, brannvern-, oppsyns- og forvaltningsøyemed.

§ 5 EVENTUELLE UNNTAK ETTER SØKNAD

Når virksomheten kan skje uten at det strider mot formålet med vernet, og når særlige grunner taler for det, kan forvaltningsmyndigheten på nærmere vilkår gi tillatelse til:

1. Oppføring av nødvendige nye bygninger for jordbruksformål som er knyttet til seterdrift og beitebruk.
2. Ombygging og restaurering av eksisterende bygninger for jordbruksformål eller med tanke på bruksendringer.
3. Tilbygg til eksisterende bygninger.

4. Riving av eksisterende seterbebyggelse.
5. Oppdyrking av nye arealer i tilknytning til tidligere etablerte dyrkingsareal.
6. Gjenopptakelse av seterdrift på nedlagte setervoller.
7. Framføring av nye veger for jordbruksformål som er knyttet til seterdrift.
8. Framføring av nye kraftlinjer, kabler eller telelinjer.
9. Utvising av ny seter.
10. Tiltak for erosjonssikring.

§ 6 GENERELLE DISPENSASJONSBESTEMMELSER

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra vernebestemmelsene når formålet med vernet krever det, for vitenskapelige undersøkelser, for arbeid eller tiltak av vesentlig samfunnsmessig verdi og i andre særlige tilfeller, når dette ikke strider mot formålet med vernet.

§ 7 FORVALTNINGSPLAN

Forvaltningsmyndigheten kan sette i verk tiltak for å fremme formålet med vernet. Det skal utarbeides en forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for gjennomføring av tiltak når det gjelder oppsyn, skjøtsel, informasjon m.v. Forvaltningsplanen skal godkjennes av Direktoratet for naturforvaltning.

§ 8 RÅDGIVENDE UTVALG

Det kan opprettes et rådgivende utvalg for forvaltning av landskapsvernområdet.

§ 9 FORVALTNINGSMYNDIGHET

Direktoratet for naturforvaltning bestemmer hvem som er forvaltningsmyndighet for landskapsvernområdet.

§ 10 IKRAFTTREDELSE

Denne forskrift trer i kraft straks.

**FORSKRIFT OM VERN AV VANGRØFTDALEN OG KJURRUDALEN
LANDSKAPSVERNOMRÅDE I OS KOMMUNE I HEDMARK FYLKE.
VERNEPLAN FOR FOROLLHOGNA MED TILLIGGENDE DALFØRER.**

Fastsatt ved kgl. res. av 21. desember 2001 med hjemmel i lov av 19. juni 1970 nr. 63 om naturvern, § 5 og § 6, jfr. §§ 21, 22 og 23. Fremmet av Miljøverndepartementet.

§ 1 AVGRENSNING

Landskapsvernområdet berører følgende gnr/bnr i Os kommune:

103/4, 105/2, 106/1, 107/1, 110/1, 113/4, 114/1, 114/2, 114/12, 114/86, 115/1, 115/19, 117/1, 119/1, 120/1, 120/3, 121/1, 121/2, 121/3, 121/6, 121/12, 122/1, 122/2, 122/3, 123/1, 123/2, 123/3, 123/4, 123/5, 123/12, 123/14, 123/16, 123/17, 123/18, 123/19, 123/20, 123/24, 123/25, 123/27, 123/28, 123/87, 125/2, 130/1, 130/3, 130/4, 130/5, 130/6, 130/10, 130/12, 130/13, 130/14, 130/19, 130/20, 130/22, 130/25, 130/34, 130/41, 130/44, 131/1, 131/2, 131/4, 131/5, 131/10, 131/11, 131/12, 131/15, 131/16, 131/18, 131/19, 131/20, 131/21, 131/22, 131/26, 131/27, 131/28, 131/30, 131/31, 131/32, 131/33, 131/35, 131/36, 131/40, 131/43, 131/47, 131/51, 131/57, 131/62, 131/65, 131/66, 131/67, 131/69, 131/74, 131/75, 131/77, 131/78, 131/85, 131/90, 131/92, 131/93, 131/117, 131/132, 131/135, 131/138, 131/148, 131/152, 131/153, 131/158, 131/161, 131/168, 131/179, 131/181, 131/184, 131/190, 131/204, 131/382, 132/1, 132/3, 132/8, 132/9, 132/10, 132/11, 132/22, 132/28, 133/10, 133/13, 133/14, 133/18, 133/24, 133/26, 133/30, 133/31, 133/32, 133/33, 133/38, 133/45, 133/60, 133/62, 133/63, 133/64, 133/66, 133/68, 133/70, 133/73, 133/74, 133/77, 133/81, 133/92, 133/95, 133/97, 133/100, 134/1, 134/5, 134/9, 134/11, 134/16, 134/27, 134/28, 135/1, 135/2, 135/9, 135/10, 135/15, 135/16, 135/20, 135/21, 135/25, 135/56, 135/58, 135/97, 135/114, 135/134, 136/1, 136/7.

Landskapsvernområdet dekker et totalareal på 125,9 km². Grensene for landskapsvernområdet framgår av vedlagte kart i målestokk 1:100.000, datert Miljøverndepartementet desember 2001.

De nøyaktige grensene for landskapsvernområdet skal avmerkes i marka der de går over land og knekkpunktene skal koordinatfestes.

Kartet og verneforskriften oppbevares i Os kommune, hos Fylkesmannen i Hedmark, i Direktoratet for naturforvaltning og i Miljøverndepartementet.

§ 2 FORMÅL

Formålet med opprettelsen av Vangrøftdalen - Kjurrudalen landskapsvernområde er å ta vare på et særpreget og vakkert natur- og kulturlandskap, der seterlandskap med seterbebyggelse og setervoller, vegetasjon og kulturminner, skapt gjennom aktiv jordbruksdrift, utgjør en vesentlig del av landskapets egenart.

§ 3 VERNEBESTEMMELSER

For landskapsvernområdet gjelder følgende bestemmelser:

1. Området er vernet mot alle tekniske inngrep eller tiltak som *vesentlig* kan endre eller virke inn på landskapets art eller karakter, slik som for eksempel oppføring av bygninger, anlegg og faste innretninger, vegbygging, vassdragsregulering, oppdemninger, oppdyrking av nye arealer, inngjerding av utmarksarealer, drenering og annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling, planering og lagring av masse, framføring av luftledninger, bergverksdrift og annen form for grave-, sprengnings- eller borearbeider, sprøyting med kjemiske midler mot lauvtreoppslag, planting og såing av trær, riving av eldre seterbebyggelse, henleggelse av avfall og hensetting av campingvogner og bobiler. Opplistingen er ikke uttømmende. Fylkesmannen avgjør i tvilstilfeller om et tiltak må ansees å ville endre landskapets art eller karakter vesentlig.
2. Uttak av løsmasser til vegvedlikehold er tillatt fra steder som er spesielt avsatt til formålet.
3. For skjøtsel og drift av skogen i området gjelder lov om skogbruk og skogvern, dog er treslagskifte, hogst av flater større enn 5 dekar og bygging av skogsveger forbudt.
4. Jakt og fiske kan drives i samsvar med gjeldende særlover.
5. For motorisert ferdsel gjelder lov om motorferdsel i utmark og vassdrag. All motorisert ferdsel skal foregå hensynsfullt og slik at det ikke oppstår skjemmende hjulspor, terrengskader o.l., jf. motorferdselloven §8.

§ 4 GENERELLE UNNTAK

Bestemmelsene i § 3, 1. ledd er ikke til hinder for:

1. Vedlikehold av eksisterende bygninger, veger, kraftledninger, anlegg, gjerder, bruer, klopper o.l. Alt vedlikeholdsarbeid på bygninger skal ta utgangspunkt i tradisjonell byggeskikk m.h.t. utforming og materialbruk. Arbeidet skal ikke medføre endringer av størrelsen eller eksteriøret på bygningen. Eksisterende veger og andre anlegg kan vedlikeholdes slik at dagens standard opprettholdes.
2. Gjenoppføring av bygninger som går tapt ved brann eller naturskade med samme størrelse og funksjon som tidligere. Forvaltningsmyndigheten skal varsles og kan sette vilkår for utformingen av bygningene.
3. Beiting og drift av eksisterende setervoller og dyrkede arealer, herunder nødvendig gjerdning.
4. Anlegg av nødvendige sanketrøer.

5. Gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i sikrings-, ambulanse-, politi-, brannvern-, oppsyns- og forvaltningsøyemed.

§ 5 EVENTUELLE UNNTAK ETTER SØKNAD

Når virksomheten kan skje uten at det strider mot formålet med vernet, og når særlige grunner taler for det, kan forvaltningsmyndigheten på nærmere vilkår gi tillatelse til:

1. Oppføring av nødvendige nye bygninger til seterformål og beitebruk.
2. Ombygginger og restaurering av eksisterende bygninger med tanke på bruksendring.
3. Tilbygg til eksisterende bygninger.
4. Oppdyrking av nye arealer.
5. Framføring av nye veger for jordbruksformål.
6. Framføring av nye kraftlinjer, kabler eller telelinjer.
7. Etablering av nye setre.
8. Gjenopptakelse av jordbruksdrift eller seterdrift på nedlagte setervoller.
9. Riving av eldre seterbebyggelse.

§ 6 GENERELLE DISPENSASJONSBESTEMMELSER

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra vernebestemmelsene når formålet med vernet krever det, for vitenskapelige undersøkelser, for arbeid eller tiltak av vesentlig samfunnsmessig verdi og i andre særlige tilfeller, når dette ikke strider mot formålet med vernet.

§ 7 FORVALTNINGSPLAN

Forvaltningsmyndigheten kan sette i verk tiltak for å fremme formålet med vernet. Det skal utarbeides en forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for gjennomføring av tiltak når det gjelder oppsyn, skjøtsel, informasjon m.v. Forvaltningsplanen skal godkjennes av Direktoratet for naturforvaltning.

§ 8 RÅDGIVENDE UTVALG

Det kan opprettes et rådgivende utvalg for forvaltning av landskapsvernområdet.

§ 9 FORVALTNINGSMYNDIGHET

Direktoratet for naturforvaltning bestemmer hvem som er forvaltningsmyndighet for landskapsvernområdet.

§ 10 IKRAFTTREDELSE

Denne forskrift trer i kraft straks.

**FORSKRIFT OM VERN AV LONDALEN - ØRVILLDALEN LANDSKAPS-
VERNOMRÅDE I TOLGA KOMMUNE I HEDMARK FYLKE.
VERNEPLAN FOR FOROLLHOGNA MED TILLIGGENDE DALFØRER.**

Fastsatt ved kgl. res. av 21. desember 2001 med hjemmel i lov av 19. juni 1970 nr. 63 om naturvern, § 5 og § 6, jfr. §§ 21, 22 og 23. Fremmet av Miljøverndepartementet.

§ 1 AVGRENSNING

Landskapsvernområdet berører følgende gnr/bnr i Tolga kommune:

3/31, 5/2, 5/21, 17/1, 17/3, 17/4, 17/5, 17/11, 17/12, 17/13, 17/17, 17/19, 17/22, 17/24, 17/26, 17/29, 17/35, 17/38, 17/40, 17/46, 17/47, 17/61, 17/73, 17/103, 17/141, 17/146, 17/150, 17/154, 17/157, 17/171, 17/183, 17/223, 19/1, 19/17, 19/21, 19/23.

Landskapsvernområdet dekker et totalareal på 49,7 km². Grensene for landskapsvernområdet framgår av vedlagte kart i målestokk 1:100.000, datert Miljøverndepartementet desember 2001.

De nøyaktige grensene for landskapsvernområdet skal avmerkes i marka der de går over land og knekkpunktene skal koordinatfestes.

Kartet og verneforskriften oppbevares i Tolga kommune, hos Fylkesmannen i Hedmark, i Direktoratet for naturforvaltning og i Miljøverndepartementet.

§ 2 FORMÅL

Formålet med opprettelsen av Londalen - Ørvilldalen landskapsvernområde er å ta vare på et særpreget og vakkert natur- og kulturlandskap, der seterlandskap med seterbebyggelse og setervoller, vegetasjon og kulturminner, skapt gjennom aktiv jordbruksdrift, utgjør en vesentlig del av landskapets egenart.

§ 3 VERNEBESTEMMELSER

For landskapsvernområdet gjelder følgende bestemmelser:

1. Området er vernet mot alle tekniske inngrep eller tiltak som *vesentlig* kan endre eller virke inn på landskapets art eller karakter, slik som for eksempel oppføring av bygninger, anlegg og faste innretninger, vegbygging, vassdragsregulering, oppdemninger, oppdyrking av nye arealer, inngjerding av utmarksarealer, drenering og annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling, planering og lagring av masse, framføring av luftledninger, bergverksdrift og annen form for grave-, sprengnings- eller borearbeider, sprøyting med kjemiske midler mot lauvtreoppslag, planting og såing av trær, riving av eldre seterbebyggelse, henleggelse av avfall og hensetting av

campingvogner og bobiler. Oppstillingen er ikke uttømmende. Fylkesmannen avgjør i tvilstilfeller om et tiltak må ansees å ville endre landskapets art eller karakter vesentlig.

2. Uttak av løsmasser til vegvedlikehold er tillatt fra steder som er spesielt avsatt til formålet.
3. For skjøtsel og drift av skogen i området gjelder lov om skogbruk og skogvern, dog er treslagskifte, hogst av flater større enn 5 dekar og bygging av skogsveger forbudt.
4. Jakt og fiske kan drives i samsvar med gjeldende særlover.
5. For motorisert ferdsel gjelder lov om motorferdsel i utmark og vassdrag. All motorisert ferdsel skal foregå hensynsfullt og slik at det ikke oppstår skjemmende hjulspor, terrengskader o.l., jf. motorferdselloven §8.

§ 4 GENERELLE UNNTAK

Bestemmelsene i § 3, 1. ledd er ikke til hinder for:

1. Vedlikehold av eksisterende bygninger, veger, kraftledninger, anlegg, gjerder, bruer, klopper o.l. Alt vedlikeholdsarbeid på bygninger skal ta utgangspunkt i tradisjonell byggeskikk m.h.t. utforming og materialbruk. Arbeidet skal ikke medføre endringer av størrelsen eller eksteriøret på bygningen. Eksisterende veger og andre anlegg kan vedlikeholdes slik at dagens standard opprettholdes.
2. Gjenoppføring av bygninger som går tapt ved brann eller naturskade med samme størrelse og funksjon som tidligere. Forvaltningsmyndigheten skal varsles og kan sette vilkår for utformingen av bygningene.
3. Beiting og drift av eksisterende setervoller og dyrkede arealer, herunder nødvendig gjerding.
4. Anlegg av nødvendige sanketrøer.
5. Gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i sikrings-, ambulanse-, politi-, brannvern-, oppsyns- og forvaltningsøyemed.

§ 5 EVENTUELLE UNNTAK ETTER SØKNAD

Når virksomheten kan skje uten at det strider mot formålet med vernet, og når særlige grunner taler for det, kan forvaltningsmyndigheten på nærmere vilkår gi tillatelse til:

1. Oppføring av nødvendige nye bygninger til seterformål og beitebruk.
2. Ombygginger og restaurering av eksisterende bygninger med tanke på bruksendring.

3. Tilbygg til eksisterende bygninger.
4. Oppdyrking av nye arealer.
5. Framføring av nye veger for jordbruksformål.
6. Framføring av nye kraftlinjer, kabler eller telelinjer.
7. Etablering av nye setre.
8. Gjenopptakelse av jordbruksdrift eller seterdrift på nedlagte setervoller.
9. Riving av eldre seterbebyggelse.

§ 6 GENERELLE DISPENSASJONSBESTEMMELSER

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra vernebestemmelsene når formålet med vernet krever det, for vitenskapelige undersøkelser, for arbeid eller tiltak av vesentlig samfunnsmessig verdi og i andre særlige tilfeller, når dette ikke strider mot formålet med vernet.

§ 7 FORVALTNINGSPLAN

Forvaltningsmyndigheten kan sette i verk tiltak for å fremme formålet med vernet. Det skal utarbeides en forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for gjennomføring av tiltak når det gjelder oppsyn, skjøtsel, informasjon m.v. Forvaltningsplanen skal godkjennes av Direktoratet for naturforvaltning.

§ 8 RÅDGIVENDE UTVALG

Det kan opprettes et rådgivende utvalg for forvaltning av landskapsvernområdet.

§ 9 FORVALTNINGSMYNDIGHET

Direktoratet for naturforvaltning fastsetter hvem som er forvaltningsmyndighet for landskapsvernområdet.

§ 10 IKRAFTTREDELSE

Denne forskrift trer i kraft straks.

**FORSKRIFT OM VERN AV LEDALEN LANDSKAPSVERNOMRÅDE MED
PLANTELIVSFREDNING I HOLTÅLEN KOMMUNE I SØR-TRØNDELAG
FYLKE. VERNEPLAN FOR FOROLLHOGNA MED TILLIGGENDE DALFØRER.**

Fastsatt ved kgl. res. 21. desember 2001 med hjemmel i lov av 19. juni 1970 nr. 63 om naturvern, § 5 og § 6, jfr. §§ 13, 21, 22 og 23. Fremmet av Miljøverndepartementet.

§ 1 AVGRENSNING

Landskapsvernområdet berører følgende gnr/bnr i Holtålen kommune:

186/1, 221/1, 221/4, 228/1, 228/2, 229/1, 229/4, 231/1, 231/5, 231/6, 239/1, 239/3, 304/1 (Haltdal Søndre statsallmenning).

Landskapsvernområdet dekker et totalareal på 26,2 km². Grensene for landskapsvernområdet framgår av vedlagte kart i målestokk 1:100.000, datert Miljøverndepartementet desember 2001.

De nøyaktige grensene for landskapsvernområdet skal avmerkes i marka der de går over land og knekkpunktene skal koordinatfestes.

Kartet og verneforskriften oppbevares i Holtålen kommune, hos Fylkesmannen i Sør-Trøndelag, i Direktoratet for naturforvaltning og i Miljøverndepartementet.

§ 2 FORMÅL

Formålet med opprettelsen av Ledalen landskapsvernområde er:

- å verne om flora og vegetasjon med spesiell vekt på høgstaude-fjellbjørkeskog og de ulike utforminger av gammel kontinuitetsskog av gran og furu.
- å ta vare på et særpreget kulturlandskap der seterbebyggelse, setervoller og kulturminner er sentrale elementer i landskapsbildet.

§ 3 VERNEBESTEMMELSER

For landskapsvernområdet gjelder følgende bestemmelser:

1. Området er vernet mot alle inngrep eller tiltak som vesentlig kan endre eller virke inn på landskapets art eller karakter, slik som for eksempel oppføring av bygninger, anlegg og faste innretninger, riving av gamle seterbygninger, vegbygging, vassdragsregulering, oppdemninger, oppdyrking av nye arealer, inngjerding av utmarksarealer, planting, sprøyting med kjemiske midler mot løvtreoppslag, drenering og annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling, planering og lagring av mas-

se, framføring av luftledninger, bergverksdrift og annen form for grave-, sprengnings- eller borearbeider og henleggelse av avfall. Opplistingen er ikke uttømmende. Fylkesmannen avgjør i tvilstilfeller om et tiltak må ansees å ville endre landskapets art eller karakter vesentlig.

2. Vegetasjon, herunder døde busker og trær, er fredet mot skade og ødeleggelse unntatt det som følger av tillatt ferdsel eller tiltak i medhold av §§ 4 - 6. Innføring av nye plantearter, herunder treslagsskifte er ikke tillatt.
3. Jakt og fiske i samsvar med gjeldende særlover.
4. For motorisert ferdsel gjelder lov om motorisert ferdsel i utmark og vassdrag. All motorisert ferdsel skal foregå hensynsfullt og slik at det ikke oppstår skjemmende hjulspor, terrengskader o.l., jf. motorferdselloven §8.

§ 4 GENERELLE UNNTAK

Bestemmelsene i § 3, 1. ledd er ikke til hinder for:

1. Vedlikehold av eksisterende bygninger, anlegg, gjerder, bruer, klopper o.l.
2. Gjenoppføring av bygninger som er gått tapt ved brann eller naturskade med samme størrelse og funksjon som tidligere. Forvaltningsmyndigheten, eller andre som blir tillagt myndighet, skal i slike tilfeller varsles på forhånd og det kan settes vilkår for utforming og plassering av bygningene.
3. Beiting og drift av eksisterende setervoller og slåtteland, herunder nødvendig gjerding.
4. Plukking av bær og matsopp.
5. Plukking av kvister fra nedfalt virke til bål på stedet.
6. Uttak av trevirke fra løvtrær til brensel for buer, hytter og setrer i landskapsvernområdet.
7. Anlegg av nødvendige sanketrøer.
8. Gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i sikrings-, ambulanse-, politi-, brannvern-, oppsyns- og forvaltningsøyemed.

§ 5 EVENTUELLE UNNTAK ETTER SØKNAD

Når virksomheten kan skje uten at det strider mot formålet med vernet, og når særlige grunner taler for det, kan forvaltningsmyndigheten på nærmere vilkår gi tillatelse til:

1. Oppføring av nødvendige bygninger for seterdrift og beitebruk.

2. Ombygging og restaurering av eksisterende bygninger for jordbruksformål eller med tanke på bruksendringer.
3. Tilbygg til eksisterende bygninger.
4. Oppdyrking av nye arealer i tilknytning til tidligere etablerte dyrkingsareal.
5. Gjenopptakelse av seterdrift på nedlagte setervoller.
6. Framføring av nye kraftlinjer, kabler eller telelinjer.
7. Utvising av ny seter.

§ 6 GENERELLE DISPENSASJONSBESTEMMELSER

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra vernebestemmelsene når formålet med vernet krever det, for vitenskapelige undersøkelser, for arbeid eller tiltak av vesentlig samfunnsmessig verdi og i andre særlige tilfeller, når dette ikke strider mot formålet med vernet.

§ 7 FORVALTNINGSPLAN

Forvaltningsmyndigheten kan sette i verk tiltak for å fremme formålet med vernet. Det skal utarbeides en forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for gjennomføring av tiltak når det gjelder oppsyn, skjøtsel, informasjon m.v. Forvaltningsplanen skal godkjennes av Direktoratet for naturforvaltning.

§ 8 RÅDGIVENDE UTVALG

Det kan opprettes et rådgivende utvalg for forvaltning av landskapsvernområdet.

§ 9 FORVALTNINGSMYNDIGHET

Direktoratet for naturforvaltning bestemmer hvem som er forvaltningsmyndighet for landskapsvernområdet.

§ 10 IKRAFTTREDELSE

Denne forskrift trer i kraft straks.

**FORSKRIFT OM VERN AV ØYUNGEN LANDSKAPSVERNOMRÅDE I
HOLTÅLEN OG RØROS KOMMUNER I SØR-TRØNDELAG FYLKE.
VERNEPLAN FOR FOROLLHOGNA MED TILLIGGENDE DALFØRER.**

Fastsatt ved kgl.res. 21. desember 2001 med hjemmel i lov av 19. juni 1970 nr. 63 om naturvern, § 5 og § 6, jfr. §§ 21, 22 og 23. Fremmet av Miljøverndepartementet.

§ 1 AVGRENSNING

Landskapsvernområdet berører følgende gnr/bnr i Røros og Holtålen kommuner:

Røros kommune: 114/1, 114/2, 114/3, 115/1, 115/2, 115/3, 115/4, 116/1, 117/1.

Holtålen kommune: 118/1, 125/1, 125/4, 144/2, 158/1, 158/2, 158/3, 165/1, 167/1, 167/2, 167/3, 169/1, 169/2, 169/3, 169/4, 169/5, 169/6, 170/2, 170/4, 170/5, 239/2, 239/4, 300/1 (Hesjedal statsallmenning).

Landskapsvernområdet dekker et totalareal på 72,1 km². Grensene for landskapsvernområdet framgår av vedlagte kart i målestokk 1:100.000, datert Miljøverndepartementet desember 2001.

De nøyaktige grensene for landskapsvernområdet skal avmerkes i marka der de går over land og knekkpunktene skal koordinatfestes.

Kartet og verneforskriften oppbevares i Holtålen og Røros kommuner, hos Fylkesmannen i Sør-Trøndelag, i Direktoratet for naturforvaltning og i Miljøverndepartementet.

§ 2 FORMÅL

Formålet med opprettelsen av Øyungen landskapsvernområde er å ta vare på et særpregget natur- og kulturlandskap med tilhørende planteliv, der seterlandskapet med seterbebyggelse, setervoller og kulturminner utgjør en vesentlig del av landskapets egenart.

§ 3 VERNEBESTEMMELSER

For landskapsvernområdet gjelder følgende bestemmelser:

1. Området er vernet mot alle inngrep eller tiltak som vesentlig kan endre eller virke inn på landskapets art eller karakter, slik som for eksempel oppføring av bygninger, anlegg og faste innretninger, riving av gamle seterbygninger, vegbygging, vassdragsregulering, oppdemninger, oppdyrking av nye arealer, inngjerding av utmarksarealer, planting, sprøyting med kjemiske midler mot løvtreoppslag, drenering og annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling, planering og lagring av masse, framføring av luftledninger, bergverksdrift og annen form for grave-, sprengnings- eller borearbeider, henleggelse av avfall og hensetting av campingvogner og

bobiler er ikke tillatt. Oppstillingen er ikke uttømmende. Fylkesmannen avgjør i tvilstilfeller om et tiltak må ansees å ville endre landskapets art eller karakter vesentlig.

2. Uttak av løsmasser til vegvedlikehold er bare tillatt fra steder som er spesielt avsatt til formålet i forvaltningsplanen.
3. For skjøtsel og drift av skogen gjelder lov om skogbruk og skogvern, dog er treslagsskifte, bygging av skogsveger og snauhogst av flater større enn 3 daa i fjellbjørkeskogen forbudt. For Øggdalen og Ryggli er det egne retningslinjer for skogsdrift, jfr. gjeldende forvaltningsplan.
4. For motorisert ferdsel gjelder lov om motorisert ferdsel i utmark og vassdrag. All motorisert ferdsel skal foregå hensynsfullt og slik at det ikke oppstår skjemmende hjulspor, terrengskader o.l., jf. motorferdselloven §8.

§ 4 GENERELLE UNNTAK

Bestemmelsene i § 3, 1. ledd er ikke til hinder for:

1. Vedlikehold av eksisterende bygninger, veger, anlegg, gjerder, bruer, klopper o.l.
2. Gjenoppføring av bygninger som er gått tapt ved brann eller naturskade med samme størrelse og funksjon som tidligere. Forvaltningsmyndigheten, eller andre som blir tillagt myndighet, skal i slike tilfeller varsles på forhånd og det kan settes vilkår for utforming og plassering av bygningene.
3. Beiting og drift av eksisterende setervoller og dyrkede arealer, herunder nødvendig gjerdning.
4. Anlegg av nødvendige sanketrøer.
5. Jakt og fiske i samsvar med gjeldende særlover.
6. Gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i sikrings-, ambulanse-, politi-, brannvern-, oppsyns- og forvaltningsøyemed.

§ 5 EVENTUELLE UNNTAK ETTER SØKNAD

Når virksomheten kan skje uten at det strider mot formålet med vernet, og når særlige grunner taler for det, kan forvaltningsmyndigheten på nærmere vilkår gi tillatelse til:

1. Oppføring av nødvendige nye bygninger for jordbruksformål som er knyttet til seterdrift og beitebruk.
2. Ombygging og restaurering av eksisterende bygninger for jordbruksformål eller med tanke på bruksendringer.

3. Tilbygg til eksisterende bygninger.
4. Riving av eksisterende seterbebyggelse.
5. Oppdyrking av nye arealer i tilknytning til tidligere etablerte dyrkingsareal.
6. Gjenopptakelse av seterdrift på nedlagte setervoller.
7. Framføring av nye veger for jordbruksformål som er knyttet til seterdrift.
8. Framføring av nye kraftlinjer, kabler eller telelinjer.
9. Utvising av ny seter.
10. Prøveboring og etablering av nødvendige luftesjakter i forbindelse med underjordisk drift av mineralforekomster med uttakssted utenfor verneområdet.

§ 6 GENERELLE DISPENSASJONSBESTEMMELSER

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra vernebestemmelsene når formålet med vernet krever det, for vitenskapelige undersøkelser, for arbeid eller tiltak av vesentlig samfunnsmessig verdi og i andre særlige tilfeller, når dette ikke strider mot formålet med vernet.

§ 7 FORVALTNINGSPLAN

Forvaltningsmyndigheten kan sette i verk tiltak for å fremme formålet med vernet. Det skal utarbeides en forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for gjennomføring av tiltak når det gjelder oppsyn, skjøtsel, informasjon m.v. Forvaltningsplanen skal godkjennes av Direktoratet for naturforvaltning.

§ 8 RÅDGIVENDE UTVALG

Det kan opprettes et rådgivende utvalg for forvaltning av landskapsvernområdet.

§ 9 FORVALTNINGSMYNDIGHET

Direktoratet for naturforvaltning bestemmer hvem som er forvaltningsmyndighet for landskapsvernområdet.

§ 10 IKRAFTTREDELSE

Denne forskrift trer i kraft straks.

**FORSKRIFT OM VERN AV MAGNILLDALEN OG BUSJØDALEN LANDSKAPS-
VERNOMRÅDE I TOLGA OG TYNSET KOMMUNER I HEDMARK FYLKE.
VERNEPLAN FOR FOROLLHOGNA MED TILLIGGENDE DALFØRER.**

Fastsatt ved kgl. res. 21. desember 2001 med hjemmel i lov av 19. juni 1970 nr. 63 om naturvern, § 5 og § 6, jfr. §§ 21, 22 og 23. Fremmet av Miljøverndepartementet.

§ 1 AVGRENSNING

Verneområdet berører følgende gnr/bnr i Tolga og Tynset kommuner:

Tolga kommune: 8/1,2, 10/1, 10/3, 10/7, 10/12, 10/16, 10/21, 10/38, 10/49, 10/55, 10/88, 10/90, 10/103, 10/104, 10/124, 10/125, 10/126, 10/127, 10/128, 10/130, 10/152, 14/1, 14/2, 14/3, 14/4, 14/5, 14/13, 14/14, 15/24, 16/1, 16/8, 16/9.

Tynset kommune: 31/1, 35/1, 50/1, 50/6, 50/17, 51/1, 51/2, 54/2, 55/1, 55/11, 55/17, 56/1, 56/2, 57/10, 58/1, 59/14, 63/1, 63/3, 63/35, 69/1, 70/11, 70/18, 70/43,44, 70/53, 70/54, 71/1, 71/9, 71/16, 71/18, 71/31, 71/37, 71/50, 71/95, 71/112,304, 72/45, 75/3, 76/1, 76/7, 76/11, 78/1, 79/1, 79/7, 79/9, 79/24, 86/1, 88/1, 91/4, 91/45, 91/67, 91/96, 91/103, 91/105, 91/113, 91/132, 91/198, 91/242, 91/272, 92/1, 93/37, 94/2, 95/1, 97/1, 98/4, 98/9, 98/10, 98/15, 98/16, 98/21, 98/24,25, 98/37, 98/47, 98/94.

Landskapsvernområdet dekker et totalareal på 77,8 km². Grensene for landskapsvernområdet framgår av vedlagte kart i målestokk 1:100.000, datert Miljøverndepartementet desember 2001.

De nøyaktige grensene for landskapsvernområdet skal avmerkes i marka der de går over land og knekkpunktene skal koordinatfestes.

Kartet og verneforskriften oppbevares i kommunene Tolga og Tynset, hos Fylkesmannen i Hedmark, i Direktoratet for naturforvaltning og i Miljøverndepartementet.

§ 2 FORMÅL

Formålet med Magnilldalen-Busjødalen landskapsvernområde er å ta vare på et særpreget og vakkert natur- og kulturlandskap, der vegetasjon, seterlandskap med seterbebyggelse og setervoller, slåttenger, utmarksslåtter og kulturminner utgjør en viktig del av landskapets egenart.

§ 3 VERNEBESTEMMELSER

For landskapsvernområdet gjelder følgende bestemmelser:

1. Området er vernet mot alle tekniske inngrep eller tiltak som vesentlig kan endre eller virke inn på landskapets art eller karakter, slik som for eksempel oppføring av

bygninger, anlegg og faste innretninger, vegbygging, vassdragsregulering, oppdemninger, oppdyrking av nye arealer, inngjerding av utmarksarealer, drenering og annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling, planering og lagring av masse, framføring av luftledninger, bergverksdrift og annen form for grave-, sprengnings- eller borearbeider, sprøyting med kjemiske midler mot lauvtreoppslag, planting og såing av trær, riving av eldre seterbebyggelse og henleggelse av avfall. Opplistingen er ikke uttømmende. Fylkesmannen avgjør i tvilstilfeller om et tiltak må ansees å ville endre landskapets art eller karakter vesentlig.

2. Uttak av løsmasser til vegvedlikehold er tillatt fra steder som er spesielt avsatt til formålet.
3. For skjøtsel og drift av skogen i området gjelder lov om skogbruk og skogvern, dog er treslagskifte, hogst av flater større enn 5 dekar og bygging av skogsveger forbudt.
4. Jakt og fiske kan drives i samsvar med gjeldende særlover.
5. For motorisert ferdsel gjelder lov om motorferdsel i utmark og vassdrag. All motorisert ferdsel skal foregå hensynsfullt og slik at det ikke oppstår skjemmende hjulspor, terrengskader o.l., jf. motorferdselloven §8.
6. Hensetting av campingvogner og bobiler for overnatting utenfor arealer som er spesielt avsatt til formålet, er ikke tillatt.

§ 4 GENERELLE UNNTAK

Bestemmelsene i § 3, 1. ledd er ikke til hinder for:

1. Vedlikehold av eksisterende bygninger, vegger, anlegg, gjerder, bruer, klopper o.l. Alt vedlikeholdsarbeid på bygninger skal ta utgangspunkt i tradisjonell byggeskikk m.h.t. utforming og materialbruk. Arbeidet skal ikke medføre endringer av størrelsen eller eksteriøret på bygningen. Eksisterende vegger og andre anlegg kan vedlikeholdes slik at dagens standard opprettholdes.
2. Gjenoppføring av bygninger som går tapt ved brann eller naturskade med samme størrelse og funksjon som tidligere. Forvaltningsmyndigheten skal varsles og kan sette vilkår for utformingen av bygningene.
3. Beiting og drift av eksisterende setervoller og dyrkede arealer, herunder nødvendig gjerding.
4. Anlegg av nødvendige sanketrøer.
5. Gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i sikrings-, ambulanse-, politi-, brannvern-, oppsyns- og forvaltningsøyemed.

§ 5 EVENTUELLE UNNTAK ETTER SØKNAD

Når virksomheten kan skje uten at det strider mot formålet med vernet, og når særlige grunner taler for det, kan forvaltningsmyndigheten på nærmere vilkår gi tillatelse til:

1. Oppføring av nødvendige nye bygninger til seterformål og beitebruk.
2. Ombygginger og restaurering av eksisterende bygninger med tanke på bruksendring.
3. Tilbygg til eksisterende bygninger.
4. Oppdyrking av nye arealer.
5. Framføring av nye veger for jordbruksformål.
6. Framføring av nye kraftlinjer, kabler eller telelinjer.
7. Etablering av nye setre.
8. Gjenopptakelse av jordbruksdrift eller seterdrift på nedlagte setervoller.
9. Riving av eldre seterbebyggelse.

§ 6 GENERELLE DISPENSASJONSBESTEMMELSER

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra vernebestemmelsene når formålet med vernet krever det, for vitenskapelige undersøkelser, for arbeid eller tiltak av vesentlig samfunnsmessig verdi og i andre særlige tilfeller, når dette ikke strider mot formålet med vernet.

§ 7 FORVALTNINGSPLAN

Forvaltningsmyndigheten kan sette i verk tiltak for å fremme formålet med vernet. Det skal utarbeides en forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for gjennomføring av tiltak når det gjelder oppsyn, skjøtsel, informasjon m.v. Forvaltningsplanen skal godkjennes av Direktoratet for naturforvaltning.

§ 8 RÅDGIVENDE UTVALG

Det kan opprettes et rådgivende utvalg for forvaltning av landskapsvernområdet.

§ 9 FORVALTNINGSMYNDIGHET

Direktoratet for naturforvaltning fastsetter hvem som er forvaltningsmyndighet for landskapsvernområdet.

§ 10 IKRAFTTREDELSE

Denne forskrift trer i kraft straks.

FORSKRIFT OM VERN AV ENDALEN LANDSKAPSVERNOMRÅDE I MIDTRE GAULDAL KOMMUNE I SØR-TRØNDELAG FYLKE. VERNEPLAN FOR FOROLLHOGNA MED TILLEGGENDE DALFØRER.

Fastsatt ved kgl. res. av 21. desember 2001 med hjemmel i lov av 19. juni 1970 nr. 63 om naturvern, § 5 og § 6, jfr. §§ 21, 22 og 23. Fremmet av Miljøverndepartementet.

§ 1 AVGRENSNING

Landskapsvernområdet berører følgende gnr/bnr i Midtre Gauldal kommune:

186/1, 192/7, 401/1 (Endal statsallmenning)

Landskapsvernområdet dekker et totalareal på 35,6 km². Grensene for landskapsvernområdet framgår av vedlagte kart i målestokk 1:100.000, datert Miljøverndepartementet desember 2001.

De nøyaktige grensene for landskapsvernområdet skal avmerkes i marka der de går over land og knekkpunktene skal koordinatfestes.

Kartet og verneforskriften oppbevares i Midtre Gauldal kommune, hos Fylkesmannen i Sør-Trøndelag, i Direktoratet for naturforvaltning og i Miljøverndepartementet.

§ 2 FORMÅL

Formålet med opprettelsen av Endalen landskapsvernområde er å ta vare på et særpreget natur- og kulturlandskap med tilhørende planteliv, der seterlandskapet med seterbebyggelse, setervoller og kulturminner utgjør en vesentlig del av landskapets egenart.

§ 3 VERNEBESTEMMELSER

For landskapsvernområdet gjelder følgende bestemmelser:

1. Området er vernet mot alle inngrep eller tiltak som vesentlig kan endre eller virke inn på landskapets art eller karakter, slik som for eksempel oppføring av bygninger, anlegg og faste innretninger, riving av gamle seterbygninger, vegbygging, vassdragsregulering, oppdemninger, oppdyrking av nye arealer, inngjerding av utmarksarealer, planting, sprøyting med kjemiske midler mot løvtreoppslag, drenering og annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling, planering og lagring av masse, framføring av luftledninger, bergverksdrift og annen form for grave-, sprengnings- eller borearbeider, henleggelse av avfall og hensetting av campingvogner og bobiler. Opplistingen er ikke uttømmende. Fylkesmannen avgjør i tvilstilfeller om et tiltak må ansees å ville endre landskapets art eller karakter vesentlig.

2. Uttak av løsmasser til vegvedlikehold er bare tillatt fra steder som er spesielt avsatt til formålet i forvaltningsplanen.
3. For skjøtsel og drift av skogen gjelder lov om skogbruk og skogvern, dog er treslagsskifte, bygging av skogsveger og snauhogst av flater større enn 3 daa forbudt.
4. Jakt og fiske i samsvar med gjeldende særlover.
5. For motorisert ferdsel gjelder lov om motorisert ferdsel i utmark og vassdrag. All motorisert ferdsel skal foregå hensynsfullt og slik at det ikke oppstår skjemmende hjulspor, terrengskader o.l., jf motorferdselloven §8.

§ 4 GENERELLE UNNTAK

Bestemmelsene i § 3, 1. ledd er ikke til hinder for:

1. Vedlikehold av eksisterende bygninger, veger, anlegg, gjerder, bruer, klopper o.l.
2. Gjenoppføring av bygninger som er gått tapt ved brann eller naturskade med samme størrelse og funksjon som tidligere. Forvaltningsmyndigheten, eller andre som blir tillagt myndighet, skal i slike tilfeller varsles på forhånd og det kan settes vilkår for utforming og plassering av bygningene.
3. Beiting og drift av eksisterende setervoller og dyrkede arealer, herunder nødvendig gjerding.
4. Anlegg av nødvendige sanketrøer.
5. Gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i sikrings-, ambulanse-, politi-, brannvern-, oppsyns- og forvaltningsøyemed.

§ 5 EVENTUELLE UNNTAK ETTER SØKNAD

Når virksomheten kan skje uten at det strider mot formålet med vernet, og når særlige grunner taler for det, kan forvaltningsmyndigheten på nærmere vilkår gi tillatelse til:

1. Oppføring av nødvendige nye bygninger for jordbruksformål som er knyttet til seterdrift og beitebruk.
2. Ombygging og restaurering av eksisterende bygninger for jordbruksformål eller med tanke på bruksendringer.
3. Tilbygg til eksisterende bygninger.
4. Riving av eksisterende seterbebyggelse.
5. Oppdyrking av nye arealer i tilknytning til tidligere etablerte dyrkingsareal.

6. Gjenopptakelse av seterdrift på nedlagte setervoller.
7. Framføring av nye veger for jordbruksformål som er knyttet til seterdrift.
8. Framføring av nye kraftlinjer, kabler eller telelinjer.
9. Utvising av ny seter.
10. Tiltak for erosjonssikring.

§ 6 GENERELLE DISPENSASJONSBESTEMMELSER

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra vernebestemmelsene når formålet med vernet krever det, for vitenskapelige undersøkelser, for arbeid eller tiltak av vesentlig samfunnsmessig verdi og i andre særlige tilfeller, når dette ikke strider mot formålet med vernet.

§ 7 FORVALTNINGSPLAN

Forvaltningsmyndigheten kan sette i verk tiltak for å fremme formålet med vernet. Det skal utarbeides en forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for gjennomføring av tiltak når det gjelder oppsyn, skjøtsel, informasjon m.v. Forvaltningsplanen skal godkjennes av Direktoratet for naturforvaltning.

§ 8 RÅDGIVENDE UTVALG

Det kan opprettes et rådgivende utvalg for forvaltning av landskapsvernområdet.

§ 9 FORVALTNINGSMYNDIGHET

Direktoratet for naturforvaltning bestemmer hvem som er forvaltningsmyndighet for landskapsvernområdet.

§ 10 IKRAFTTREDELSE

Denne forskrift trer i kraft straks.

**FORSKRIFT OM VERN AV FORDDALEN LANDSKAPSVERNOMRÅDE I
MIDTRE GAULDAL OG HOLTÅLEN KOMMUNER I SØR-TRØNDELAGE
FYLKE. VERNEPLAN FOR FOROLLHOGNA MED TILLIGGENDE DALFØRER.**

Fastsatt ved kgl. res. 21. desember 2001 med hjemmel i lov av 19. juni 1970 nr. 63 om naturvern, § 5 og § 6, jfr. §§ 21, 22 og 23. Fremmet av Miljøverndepartementet.

§ 1 AVGRENSNING

Landskapsvernområdet berører følgende gnr/bnr i Midtre Gauldal og Holtålen kommuner:

298/1, 298/2, 300/1(Hesjedal statsallmenning), 300/2, 300/3, 300/4, 300/5, 403/1 (Nekjådal statsallmenning).

Landskapsvernområdet dekker et totalareal på 30,9 km². Grensene for landskapsvernområdet framgår av vedlagte kart i målestokk 1:100.000, datert Miljøverndepartementet desember 2001.

De nøyaktige grensene for landskapsvernområdet skal avmerkes i marka der de går over land og knekkpunktene skal koordinatfestes.

Kartet og verneforskriften oppbevares i Midtre Gauldal og Holtålen kommuner, hos Fylkesmannen i Sør-Trøndelag, i Direktoratet for naturforvaltning og i Miljøverndepartementet.

§ 2 FORMÅL

Formålet med opprettelsen av Forddalen landskapsvernområde er å ta vare på et særpreget natur- og kulturlandskap der seterbebyggelse og setervoller er sentrale elementer i landskapsbildet.

§ 3 VERNEBESTEMMELSER

For landskapsvernområdet gjelder følgende bestemmelser:

1. Området er vernet mot alle inngrep eller tiltak som vesentlig kan endre eller virke inn på landskapets art eller karakter, slik som for eksempel oppføring av bygninger, anlegg og faste innretninger, riving av gamle seterbygninger, vegbygging, vassdragsregulering, oppdemninger, oppdyrking av nye arealer, inngjerding av utmarksarealer, planting, sprøyting med kjemiske midler mot løvtreoppslag, drenering og annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling, planering og lagring av masse, framføring av luftledninger, bergverksdrift og annen form for grave-, sprengnings- eller borearbeider, henleggelse av avfall og hensetting av campingvogner og

bobiler. Oppstillingen er ikke uttømmende. Fylkesmannen avgjør i tvilstilfeller om et tiltak må ansees å ville endre landskapets art eller karakter vesentlig.

2. Uttak av løsmasser til vegvedlikehold er bare tillatt fra steder som er spesielt avsatt til formålet i forvaltningsplanen.
3. For skjøtsel og drift av skogen gjelder lov om skogbruk og skogvern, dog er treslagsskifte, bygging av skogsveger og snauhogst av flater større enn 3 daa forbudt.
4. Jakt og fiske i samsvar med gjeldende særlover.
5. For motorisert ferdsel gjelder lov om motorisert ferdsel i utmark og vassdrag. All motorisert ferdsel skal foregå hensynsfullt og slik at det ikke oppstår skjemmende hjulspor, terrengskader o.l., jf. motorferdselloven §8.

§ 4 GENERELLE UNNTAK

Bestemmelsene i § 3, 1. ledd er ikke til hinder for:

1. Vedlikehold av eksisterende bygninger, veger, anlegg, gjerder, bruer, klopper o.l.
2. Gjenoppføring av bygninger som er gått tapt ved brann eller naturskade med samme størrelse og funksjon som tidligere. Forvaltningsmyndigheten, eller andre som blir tillagt myndighet, skal i slike tilfeller varsles på forhånd og det kan settes vilkår for utforming og plassering av bygningene.
3. Beiting og drift av eksisterende setervoller og dyrkede arealer, herunder nødvendig gjerding.
4. Anlegg av nødvendige sanketrøer.
5. Gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i sikrings-, ambulanse-, politi-, brannvern-, oppsyns- og forvaltningsøyemed.

§ 5 EVENTUELLE UNNTAK ETTER SØKNAD

Når virksomheten kan skje uten at det strider mot formålet med vernet, og når særlige grunner taler for det, kan forvaltningsmyndigheten på nærmere vilkår gi tillatelse til:

1. Oppføring av nødvendige nye bygninger for jordbruksformål som er knyttet til seterdrift og beitebruk.
2. Ombygging og restaurering av eksisterende bygninger for jordbruksformål eller med tanke på bruksendringer.
3. Mindre tilbygg til eksisterende bygninger.

4. Riving av eksisterende seterbebyggelse.
5. Oppdyrking av nye arealer i tilknytning til tidligere etablerte dyrkingsareal.
6. Gjenopptakelse av seterdrift på nedlagte setervoller.
7. Framføring av nye veger for jordbruksformål som er knyttet til seterdrift.
8. Framføring av nye kraftlinjer, kabler eller telelinjer.
9. Utvising av ny seter.

§ 6 GENERELLE DISPENSASJONSBESTEMMELSER

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra vernebestemmelsene når formålet med vernet krever det, for vitenskapelige undersøkelser, for arbeid eller tiltak av vesentlig samfunnsmessig verdi og i andre særlige tilfeller, når disse ikke strider mot formålet med vernet.

§ 7 FORVALTNINGSPLAN

Forvaltningsmyndigheten kan sette i verk tiltak for å fremme formålet med vernet. Det skal utarbeides en forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for gjennomføring av tiltak når det gjelder oppsyn, skjøtsel, informasjon m.v. Forvaltningsplanen skal godkjennes av Direktoratet for naturforvaltning.

§ 8 RÅDGIVENDE UTVALG

Det kan opprettes et rådgivende utvalg for forvaltning av landskapsvernområdet.

§ 9 FORVALTNINGSMYNDIGHET

Direktoratet for naturforvaltning bestemmer hvem som er forvaltningsmyndighet for landskapsvernområdet.

§ 10 IKRAFTTREDELSE

Denne forskrift trer i kraft straks.